

	(83)
(84)	
(85)	
(86)	
(87)	
	(88)
(89)	

83) Rasul'e indirileni duydukları zaman hakkı anladıklarından onların gözlerinin yaşla dolup taşıdığı görünür. Derler ki: *"Ey Rabbimiz, biz iman ettik; artık bizi şahitlerle beraber yaz!"*

84) *"Rabbimizin bizi salihler topluluğuyla birlikte girdirmesini umud ettiğimiz halde biz niçin Allah'a ve bize gelen hakka iman etmeyelim?"*

85) Allah da söyledikleri sebebiyle onları altlarından nehirler akan cennetlerle mükafatlandırdı ki orada sürekli kalıcıdırlar. İşte bu iyilik edenlerin mükafatıdır.

86) Küfürlerinde bilinçli olarak ısrar edenler ve bizim ayetlerimizi yalanlayanlar var ya; işte onlar cehennem ashabıdırlar.

87) Ey iman edenler! Allah'ın size helal kıldığı temiz şeyleri haram kılmayın ve haddi aşmayın! Muhakkak ki Allah haddi aşanları sevmez!

88) Allah'ın size rızık olarak verdiği helal ve temiz olan şeyleri yiyin de kendisine iman ettiğiniz Allah'tan sakının!

89) Allah sizi yeminlerinizdeki lağvden dolayı sorumlu tutmaz. Ancak bağlandığınız yeminler sebebiyle sorumlu tutar. Keffareti de ailenize yedirdiğinizin orta hallisinden on fakiri yedirmek veya onları giydirmek ya da bir köle azat etmektir. Her kim bulamazsa üç gün oruç tutmalıdır. İşte bu yeminlerinizin keffaretidir. Yeminlerinizi koruyun. Allah size ayetlerini işte böyle açıklıyor; umulur ki şükredersiniz.

83) Ey iman edenler! Allah'ın son rasulü Muhammed'e indirilen, İsa ile annesi Meryem'in onurlu kişiler olduklarını belirten Kur'an ayetlerini ve sahih sünneti duydukları zaman hakkı anladıklarından, kalplerinin yumuşaklığı ve Allah kalamından etkilenmesi sebebiyle, Allah korkusundan Habeşistan kralı Necaşi gibi samimi ve dürüst kimselerin, alim keşişlerin ve rahiplerin gözlerinin yaşla dolup taşıdığı görürsünüz. Onlar derler ki: *"Ey Rabbimiz, biz hiçbir şeyi şirk koşmaksızın sana iman ettik. Muhammed de dahil olmak üzere nebi ve rasullerinin tamamını tasdik ettik ve indirdiğin tüm ilahi kitap ve sahifelere, son kitabın Kur'an'a da inandık; artık bizi kıyamet gününde diğer ümmetlere şahitlik edecek Muhammed ümmetiyle beraber yaz! Bize cenneti nasip et!"*

84) İslamı kabul etmelerinden dolayı onları ayıplayan yahudilere cevap olarak şöyle derler: *"Doğru yolu ve parlak gerçeği gördüğümüz, Rabbimizin bizi Allah'a inanarak, O'nun nimetlerine ibadetle karşılık vererek Allah'a karşı olan görevlerini; ve insanlara karşı iyi davranarak, kötülük etmekten sakınarak insanlara karşı olan görevlerini eksiksiz biçimde yerine getiren salihler topluluğuyla birlikte cennete girdirmesini umud ettiğimiz halde biz niçin Allah'a ve bize gelen hakka iman etmeyelim ve ona tabi olmayalım? Yüce Allah'ın Rab ve ortaksız tek ilah olduğuna, evladı ve ana babası olmadığına, eşi, ortağı, dengi ve benzeri olmadığına, Muhammed'in O'nun kulu ve rasulü olduğu hakkında bize gelen gerçeklere neden inanmayalım?"*

85) Allah da inanmaları, tasdik etmeleri, hakka kayıtsız şartsız teslim olmaları, şirkten ve şirk ehlinde uzak bir hayat sürdürmeleri sebebiyle onları köşklerinin ve ağaçlarının altlarından sudan, süttten, şaraptan ve baldan nehirler akan cennetlerle mükafatlandırdı ki orada sürekli kalıcıdırlar. İşte bu iyilik eden, ihlaslı kimselerin mükafatıdır.

86) Küfürlerinde bilinçli olarak ısrar edenler, Muhammed'i, O'na indirdiğimiz Kur'an ayetlerini ve sahih sünneti yalanlayanlar var ya; işte onlar cehennem ashabıdırlar. Onlar ateş içerisinde ebedi olarak azaba uğrayacaklardır.

87) Ey Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip salih amel işleyenler! Zühd ve takva amacıyla Allah'ın size helâl kıldığı temiz ve lezzetli şeyleri haram kılmayın, kendinizi bu nimetlerden mahrum bırakmayın ve Allah'ın helâl-haram sınırlarını çiğneyerek haddi aşmayın! Hadım olmayın, kadınlarla cinsi münasebeti kesmeyin, et vb. yemek yemeyi terketmeyin, ara vermeksizin devamlı nafile oruç tutmayın, gece sabahlara kadar namaz kılmayın! Muhakkak ki Allah haddi aşanları sevmez, onlara buğzeder! Onları cezalandırır. İnsanları ifrat ve tefritten uzak tutup, onlara dengeli bir hayat sürdürmeyi tavsiye eder.

88) Allah'ın size rızık olarak verdiği helal ve temiz olan şeyleri yiyin, kadınlardan ve diğer yiyeceklerden meşru şekilde yararlanın, ara vermeksizin nafile oruç tutmayın, gecenin bir kısmını uykuyla, bir kısmını da ibadetle geçirin. Kendisine iman ettiğiniz Allah'a karşı sorumluluğunuzun bilincinde olup, O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmak suretiyle azabından sakının!

89) Ey iman edenler! Allah sizi *"Evet vallahi, hayır vallahi"* gibi yemin kastı olmaksızın, düşünmeden, istemiyerek, ağız alışkanlığıyla söylediğiniz yeminlerden dolayı sorumlu tutmaz. Fakat bilerek, kalben inanarak yapılan yeminlerden sorumlu tutar. Bu yemini bozduğunuz takdirde keffareti, eşiniz ve çocuklarınızdan oluşan ailenize yedirdiğinizin en üst ve en alt derecesinden değil de orta hallisinden, halk arasında en yaygın olanından on fakiri yedirmek veya onları giydirmek ya da Allah rızası için mü'min bir köle azat etmektir. Her kim bu bozduğunuz yeminlerinizin şer'i keffaretidir, vicdanlarınıza binen günah yükünü kaldırma yollarıdır. Yalan yere yemin etmek büyük günah olup tevbe istiğfar dilemek, eğer bu yeminle kul hakkına girilmişse onu telafi etmek gerekir. Yeminlerinizi koruyunuz ve zaruret olmaksızın rastgele yemin etmeyiniz, eğer yemininizi bozmak zorunda kalırsanız keffaretini ödeyiniz. Allah size ayetlerini işte böyle açıklıyor ve izah ediyor; umulur ki size hidayet verdiği ve o yolda muvaffak kıldığı için ona şükredersiniz.

(90)

(91)

(92)

(93)

(94)

(95)

90) Ey iman edenler! Muhakkak ki içki, kumar, putlar ve fal okları şeytanın pis işlerindedir. O halde onlar-dan kaçınınız ki kurtuluşa eresiniz.

91) Muhakkak ki şeytan içki ve kumarla aranızda düşmanlık ve kin sokmak sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçiyorsunuz değil mi?

92) Allah'a itaat edin, Rasul'e de itaat edin ve sakının! Yüz çevirirseniz bilin ki şüphesiz Rasulü'müze düşen apaçık bir tebliğdir.

93) İman edip salih ameller işleyenlere, sakınıp, iman eder ve salih amel işlerler de sonra sakınıp iman eder ardından sakınarak iyilik ederlerse tattıklarından dolayı bir günah yoktur. Şüphesiz Allah iyilik edenleri sever.

94) Ey iman edenler! Allah gıyaben kendisinden korkanları ortaya çıkarmak için ondan ellerinizin ve muzraklarınızın erişebileceği şey ile sizi muhakkak ki deneyecektir. Bundan sonra her kim aşırı giderse onun için çok acıklı bir azap vardır.

95) Ey iman edenler! Siz ihramda iken avı öldürmeyin. İçinizden her kim onu kasten öldürürse cezası öldürdüğü hayvanın benzeridir ki bunu Ka'be'ye ulaştırılacak bir hayvanı kurban etmek üzere içinizden adaletli iki kişi karar verir veya onun keffareti fakirlere yemek yedirmektir ya da bunun dengi oruç tutmaktır. Böylece yaptığının vebalini tatsın. Allah geçmiştekileri bağışlamıştır. Fakat kim onu yaparsa Allah ondan intikam alır. Şüphesiz Allah Azîz'dir, intikam sahibidir.

90) Ey Allah'ın razı olduğu ve istediği şekilde iman edip salih amel işleyenler! Muhakkak ki hammaddesi ne olursa olsun, sarhoşluk veren az olsun çok olsun şarap, rakı, cin, tonik, bira vb. her türlü içki, yenen kazanır yenilen kaybeder ilkesine dayanan at yarışları, spor toto, loto, piyango vb. her türlü kumar oyunları, Allah'tan başkasına ibadet, itaat ve saygı amacıyla dikilmiş olup yanlarında kurbanların kesildiği, adakların adandığı, törenlerin düzenlendiği putlar, anıtlar, heykeller ve tağutlar, Beytullah'ın ve putların hizmetçilerinin yanında bulunan adakların çekilen, herhangi bir işin iyi mi, yoksa kötü mü; kârlı mı, yoksa zararlı mı olacağını anlamak amacı ile atılan fal okları, kâhinlerin çektikleri kurâlar, kum falı ve parmak hesabına dayanan tahminler akılların hoşlanmadığı, şeytanın insanları yoldan çıkarmak için süslediği, sevdirdiği ve özendirdiği maddi ve manevi anlamda habis-pis işlerdendir. O halde onlardan kalbi ve fiili olarak kaçınınız ki kurtuluşa eresiniz. Dünya ve ahiret mutluluğunu elde edersiniz.

91) Muhakkak ki şeytan içki ve kumarla aranızda düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve dininizin direği olan namaz kılmaktan alıkoymak ister. Artık bunlardan ve bunun gibi olan şeylerden vazgeçiyorsunuz değil mi? Yoksa eskisi gibi devam mı edeceksiniz? (Bütün sahabeler bu emre uyarak ellerindeki kadehleri fırlatmışlardır. İşte bu, teslimiyetin en güzel örneğidir.)

92) Allah'ın emirlerine, Kur'an'ın hükümlerine itaat edin, Rasul'ün emirlerine, sünnetlerine de itaat edin, onlara muhalefetten kaçınınız ve Allah'a karşı sorumluluğunuzun bilincinde olup, O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah'ın azabından sakının! Eğer yüz çevirir de Allah ve Rasulü'nün emriyle amel etmezseniz biliniz ki, sizi hidayete iletmek veya itaat etmediğiniz taktirde size azap etmek ona ait değildir. Şüphesiz Rasulü'müze düşen apaçık bir tebliğdir. Size yaptıklarınızın karşılığını vermek ise bize aittir.

93) Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip salih amel işleyenlere, Allah'a karşı sorumluluğunun bilincinde olup, O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah'ın azabından sakınıp, Allah'ın razı olduğu ve istediği şekilde iman eder ve salih amel işlerler de sonra haram kılınanlardan sakınıp iman eder ardından Allah'ın haram kıldıklarından sakınarak Allah razısı için iyilik ederlerse bu haram hükmü yasaklanmadan evvel tattıkları içkilerden ve oynadıkları kumarlardan dolayı onlara bir günah yoktur. Şüphesiz Allah salih amel işleyerek iyilik edenleri ve kendisine yaklaşmak isteyenleri sever, onları cennet nimetleriyle mükafatlandırır.

94) Ey Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip salih amel işleyenler! Hacc veya umre için ihrama girdiğiniz zaman Allah, imanı kuvvetli olduğu için, görmediği halde kendisinden korkan ile, imanı zayıf olduğu için korkmayanı birbirinden ayırıp ortaya çıkarmak için küçüklerine ellerinizle, büyüklerine de muzraklarınızla yetişebileceğiniz av hayvanlarıyla, daha önce İsrailoğullarını cumartesi günü balık avlama yasağı ile denediği gibi muhakkak ki sizi de imtihan edip deneyecektir. Bu uyarı ve bildiriden sonra her kim aşırı gider, avlanmaya yeltenirse, bilsin ki onun için çok acıklı, elem verici, şiddetli bir azap vardır. Yılan, alaca karga, fare, kuduz köpek, doğan, akrep, arslan, kaplan, kurt ve sırtlan gibi hayvanları ihramlı iken de öldürebilirsiniz.

95) Ey Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip salih amel işleyenler! Siz hacc veya umre için ihramda iken av hayvanını öldürmeyin. İçinizden her kim ihramlı iken av hayvanını kasten öldürürse onun cezası öldürdüğü hayvana denk gelecek deve, sığır ve koyun cinsinden bir hayvandır ki -Ka'be'ye ulaştırılacak, orada kesilecek ve fakirlerine sadaka olarak dağıtılmak üzere gönderilecek bu kurban- bunun hangi hayvan olacağına müslümanlardan adaletli iki kişi karar verir veya ihramlı kimse öldürdüğü hayvanın dengini bulamazsa, onun keffareti öldürülen hayvanın değeri takdir edilerek bir miktar yiyecek satın alınır ve ondan bir miktar fakirlere yemek yedirmektir ya da bunun dengi oruç tutmaktır. Böylece ihramın hürmetini ihlal etmenin vebalini tatsın. Allah haram kılınmadan önce öldürdüğünüz hayvanlardan dolayı meydana gelen günahı bağışlamıştır. Fakat kim, ihramlı iken tekrar av hayvanını öldürürse, Allah ahirette onun cezasını verir. Şüphesiz Allah galib ve güçlü olan, kendilerine isyan edenlere karşı intikam sahibi olandır.

(96)

(97)

(98)

(99)

(100)

(101)

(102)

(103)

96) Hem size hem de yolcuya bir fayda olmak üzere deniz avı ve onu yemek size helâl kılındı. Kara avı da ihramda olduğunuz sürece size haram kılındı. Allah'tan sakının ki O'nun huzurunda toplanacaksınız.

97) Allah Kabe'yi, Beyt-i Haram'ı insanlar için bir kıyam sebebi kıldı, o haram ayı da... O kurbanı ve boyunları gerdanlıklı kurbanlıkları da... Bunlar Allah'ın göklerde ve yerde her ne varsa bildiğini sizin de bilmeniz içindir. Şüphesiz Allah herşeyi hakkıyla bilendir.

98) Bilin ki muhakkak ki Allah, cezası çetin olandır ve muhakkak ki Allah Ğafür'dur, Rahîm'dir.

99) Rasul'e düşen ancak tebliğdir. Şüphesiz Allah her ne açıkladığınızı ve her ne gizlediğinizi bilir.

100) De ki: "Pis ile temiz bir değildir, pis olanın çokluğu hoşunuza gitse bile!.." O halde ey akıl sahipleri, Allah'tan sakının; umulur ki kurtuluşa erersiniz!

101) Ey iman edenler! Öyle şeylerden sormayın ki size açıklanınca hoşunuza gitmez. Onları Kur'an indirilirken sorarsanız onlar size açıklanır. Allah onu affetti. Şüphesiz Allah Ğafür'dur, Halîm'dir.

102) Muhakkak ki sizden önce bir toplum onları sordu da sonra o yüzden onları inkâr eden kimseler oldular.

103) Allah, bahire, saibe, vasile, ham diye bir şey belirlememiştir. Halbuki kâfirler yalan söyleyerek Allah'a iftira ediyorlar. Çünkü onların pek çoğunun aklı ermez.

96) Ey insanlar! İster ihramlı, ister ihramsız olun, hem size menfaat ve azık hem de yolculara yolculuklarında yiyecekleri bir azık olmak üzere balık ve benzeri yenilebilen deniz hayvanlarını avlamak ve onları yemek size helâl kılındı. Kara avı da ihramda olduğunuz sürece size haram kılındı. Allah'a karşı sorumluluğunuzun bilincinde olup, O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah'ın azabından sakının ki, kıyamet gününde O'nun huzurunda toplanacaksınız ve tüm yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz.

97) Allah Ka'be'yi, Beyt-i Haram'ı insanların din ve dünya işlerini yürütebilmeleri için bir kıyam sebebi, bir fayda sağlama ve mâişet temin etme yeri, zalimlere başkaldırı yeri kıldı, Zilkade, Zilhicce, Muharrem ve Receb adlı o haram aylarını da... Bu aylarda savaş korkusundan emin oldukları için, mâişetlerini temin zamanı kıldık. Aynı zamanda Harem'e gönderilen kurbanlık hayvanları, hem kendilerinin hem de sahiplerinin emniyet içinde olmaları için, keza Harem'in bitkilerinden boyunlarına gerdanlık takılmış olan deve vb. kurbanlıkları da... Allah bunları da insanların mâişet temin etmelerine sebep kıldı. Ey insanlar! Allah'ın Beyt-i Haram, Haram aylar, Harem'e gönderilen kurbanlar ve gerdanlık asılmış kurbanlıklar için gösterilmesini istediği bu hürmet, O'nun, göklerin ve yerin işlerini tafsilatı ile bildiğini, sizin yararınıza olan şeylerden haberdar olduğunu, dolayısıyla Harem-i Şerif'i, içinde her şeyin barındığı emniyetli bir yer kıldığını bilmeniz içindir. İnkârlarına ve sapıklıklarına rağmen, O'nun, kullarına yaptığı lütfâ bir bakınız.

98) Ey insanlar! Bilesiniz ki muhakkak ki Allah, kendisine isyan edenler için cezası çetin, azabı şiddetli olandır ve muhakkak ki Allah tevbe etmeleri halinde mü'min kullarının günahlarını bağışlayan, onlara dünya ve ahirette merhamet edendir. Öyleyse O'nun azabı sizi ümitsizliğe düşürmesin, rahmeti de sizi şımartmasın. Daima korku ile ümit arasında yaşayın.

99) Rasul'e düşen ancak tebliğdir. Risalet görevini eda ve şeriati tebliğ etmekten başka bir görevi yoktur. O da, üzerine vacip olanı tebliğ etmiştir. Artık, görevini yerine getirmede kusur eden kimsenin hiçbir özrü yoktur. Şüphesiz Allah her ne açıkladığınızı ve her ne gizlediğinizi bilir. Amellerinizden ve hallerinizden hiç bir şey O'na gizli kalmaz. O, amellerinizin karşılığını tastamam verecektir.

100) Ey Muhammd! De ki: "Ey insanlar! Pis ile temiz bir değildir, pis olanın çokluğu hoşunuza gitse, hayrete düşseniz bile!.." O halde ey akıl sahipleri, Allah'ın azabından sakının; umulur ki kurtuluşa erersiniz, Allah'ın rızasını ve ebedî nimeti olan cenneti kazanasınız!

Allah (c.c.) bu ayette, helal ile haramı, itaatkâr ile âsiyi, âdi olan şeyle iyi olan şeyi birbirinden ayırmak için darb-ı mesel getirdi. Bu lafız bütün işlere şâmilidir. Kazançlarda, işlerde, insanlarda, ilimde ve diğer hususlarda düşünülebilir. Bütün bunlardan pis olan, çok olsa da, fayda vermez, değersizdir ve sonu güzel olmaz. İyi olanlar, az da olsa, faydalıdır, değerlidir ve sonu güzeldir.

101) Ey Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip salih amel işleyenler! Size açıklanınca hoşunuza gitmeyecek, sizi üzecek şeyleri Rasul'e sormayın. Eğer bu zor mükellefiyetleri vahiy-Kur'an indirildiği zaman sorarsanız, sizi üzecek bu zor şeyler size açıklanır. Öyleyse bunları sormayın. Allah, daha önce zaruret olmadan sorduğunuz soruları affetti ve ahirette sizi cezalandırmaktan vazgeçti. Artık tekrar böyle şeyler yapmayın. Şüphesiz Allah tevbe etmeleri halinde kullarının günahlarını bağışlayan, onlara yumuşaklıkla muamele edendir.

102) Muhakkak ki sizden önceki bir toplum olan İsrailoğulları, gereksiz, kurcalama amaçlı sorular sordular da sonra kendilerine ağır mükellefiyetler yüklenince onları yapamadılar ve bu yüzden onları inkâr eden kimseler oldular.

103) Allah, bahire, saibe, vasile, ham diye bir şey meşrû kılmamıştır. Halbuki kâfirler bunları Allah'ın haram kıldığını söylemek suretiyle yalan söyleyerek Allah'a iftira ediyorlar. Çünkü onların pek çoğu, atalarını taklit ettikleri için bunun bir iftira olduğuna aklı ermez.

Bahîra: Sonuncusu erkek olmak üzere beş doğum yaptıktan sonra kulakları yarılan, serbest bırakılan, binilmeyen ve sağılmayan devedir. **Saibe:** Adak vb. sebeplerle kendisinden faydalanılmamak üzere salverilen devedir. **Vasile:** Sonuncusu bir erkekle bir dişi olmak üzere yedi doğum yapan, böylece kuzularıyla beraber serbest bırakılan koyundur. **Hâm:** Döhlünden on batın doğan, serbest bırakılan erkek devedir.

(104)

(105)

(106)

(107)

(108)

104) Onlara: “Allah’ın indirdiğine ve Rasul’üne gelin!” denildiği zaman: “Atalarımızı üzerinde bulduğumuz şey bize yeter!?” dediler. Ya ataları bir şey bilmeyen ve doğru yolda olmayan kimseler idiye?

105) Ey iman edenler! Siz kendinize bakın! Siz doğru yolda olduğunuz taktirde o sapanlar size zarar vermez. Hepinizin dönüşü Allah’adır. O size yaptıklarınızı haber verecektir.

106) Ey iman edenler, sizden birinize ölüm gelip çatığı zaman, vasiyet anında içinizden adaletli iki kişi veya sefere çıktığınız zaman sizden olmayan başka iki kişi şahitlik yapar. Haklarında şüphelenecek olursanız onları namazdan sonra alıkoyarsınız. Onlar da: “Akraba dahi olsa onu hiçbir bedele satmayacağız ve Allah’ın şahitliğini gizlemeyeceğiz. O takdirde muhakkak günahkârlardan oluruz.” diye Allah’a yemin ederler.

107) O ikisinin bir vebali hakettikleri gerçekten ortaya çıkarsa haksızlığa uğrayanlardan en yakın iki kişi bunların yerine geçerek: “Bizim şahitliğimiz o kişinin şahitliğinden elbette daha doğrudur. Biz haddi aşmadık yoksa muhakkak zalimlerden oluruz.” diye Allah’a yemin ederler.

108) Bu, şahitliği gerektiği şekilde yerine getirmelerine veya yeminlerinden sonra yeminlerin dönderilmesinden korkmalarına daha yakındır. Allah’tan sakının ve dinleyin! Şüphesiz Allah fasıklar topluluğuna hidayet etmez.

104) Bu sapıklara: “Gelin, helal ve haram kıldığımız hususlarda, Allah’ın indirdiği Kur’an’ın ve Rasul’ünün sünnetinin hükmüne gidelim!” denildiği zaman: “Atalarımızı üzerinde bulduğumuz dinin hükümleri bize yeter! Biz ondan başkasına uymayız!” dediler. Ya ataları din hususunda bir şey bilmeyen ve doğru yolda olmayan kimseler idiye yine de onların üzerinde buldukları sapıklığı körü körüne tabi mi olacaklar?! Doğrusu bunlar, hak yoldan sapmış, ölçüsü olmayan kimselerdir.

105) Ey Allah’ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip salih amel işleyenler! Ey Allah’ı Rabb, İslam’ı din, Muhammed’i rasul olarak benimseyenler! Ey Allah’ın Kur’an ve sahih sünnette iman edilmesi gereken şeylerin neler olduğunu bilerek, şeksiz şüphesiz bir şekilde kalple tasdik, dil ile ikrar eden, hayatını bu iman esaslarına göre düzenleyen, insanı İslam dininden çıkaracak söz, fiil ve inançlardan uzak tutarak yaşayan samimi mü’minler! Siz kendinizi düzeltmeye bakın! Kendinizi isyanlara dalmaktan ve ısrarla günah işlemekten koruyun ve nefislerinizi ıslahtan ayırmayın! Siz doğru yolda olduğunuz taktirde o hak yoldan sapanların sapıklığı size zarar vermez. Çünkü hiç kimsenin günahı başkasının sırtına yüklenmez. Herkes başkasının yaptıklarının değil, kendi yaptıklarının cezasına çarptırılır. Herkesin sorumluluğu ayrıdır. Kim doğru yolda olursa kendi faydasına doğru yolda olmuş olur. Kim yoldan çıkarsa kendi zararına doğru yoldan çıkmış olur. Onların iman etmemelerine üzülmeyin. Hidayet Allah’ın elindedir. O, hakedeni hidayete erdirir. Siz emri bil ma’ruf nehyi anil münker görevinizi yapın. Bu konuda ihmalkârlık yapmayın. Kötülüğe karşı gücünüz yetiyorsa elinizle müdahale edin, ona gücünüz yetmiyorsa dilinizle karşılık verin, ona da gücünüz yetmiyorsa kalbinizle buğzedin ve o topluluğu terkedin. Aksi taktirde doğru yolda olmuş sayılmazsınız. Aksi taktirde Allah, hepinizi ortak bir cezaya çarptırır. Hepinizin dönüşü Allah’adır. O size yaptıklarınızı haber verecektir. Herkese yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlığa uğratmaksızın verecektir.

106) Ey Allah’ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip salih amel işleyenler! Sizden birinize ölüm belirtileri gelip çatığı zaman, onun vasiyetine içinizden adaletli iki kişi veya sefere çıktığınız zaman iki müslüman bulamazsanız sizin dininizden olmayan başka iki kişi şahitlik yapsın. Şahitlerin adaletli olup olmadıkları hakkında şüphelenecek olursanız onları insanların en çok toplandıkları vakit olan ikinci namazından sonra minberin yanında alıyorsunuz. İmkânınız yoksa zamanı şartlara göre ayarlayın. Onlar da: “Akrabalarımızın aleyhine dahi olsa şahitliğimizi hiçbir bedele satmayacağız ve Allah’ın şahitliğini hiçbir şekilde gizlemeyeceğiz. Aksi takdirde muhakkak günahkârlardan oluruz.” diye Allah’a yemin ederler.

107) Onlar yemin ettikten sonra, hainlikleri veya yalancı şahitlikleri gerçekten ortaya çıkarsa haksızlığa uğrayanlardan, terekede hak sahibi olan varislerden mirasa hak kazananların en yakınlarından iki kişi bunların yerine geçerek: “Bizim şahitliğimiz o kişinin şahitliğinden, bizim yeminimiz onların yemininden elbette daha doğru, dinlenmeye ve dikkate alınmaya daha layıktır. Çünkü onlar hainlik ettiler. Biz onlar hakkında hain demekle haddi aşmadık. Biz onların aleyhinde yalan söylersek muhakkak zalimlerden oluruz.” diye Allah’a yemin ederler. Ölünün mirasçıları bu yemini ettikleri zaman, üzerine yemin ettikleri malı almayı hakederler, yani ölüm olayı sırasında vasiyete şahitlik edenlerin gizledikleri, inkâr ettikleri mal kendilerine geri verilir.

108) Bu hüküm, gerçeği değiştirmeden şahitliği gerektiği şekilde yerine getirmelerine veya kendilerinden sonra bir başkasının yemin etmesi böylece yeminleri reddedilerek rezil duruma düşmekten korkmalarını sağlamaya daha uygundur, en kestirme yol budur. Allah’a karşı sorumluluğunuzun bilincinde olup, O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah’ın azabından sakının ve emirlerini dinleyin, itaat edin! Şüphesiz Allah emirlerine itaatten çıkan fasıklar topluluğuna hidayet etmez, onları rahmetine ve cennetine iletmez. (Sahabelerden Ebu Musa el-Eş’ari, Abdullah b. Kays ve Abdullah b. Abbas, Tabiinden Said b. Müseyyeb, Said b. Cübeyr ve İbrahim en-Nehai ve mezhep imamlarından Ahmed b. Hanbel’e göre ayet muhkemdir, bu gibi durumlarda kâfirin şahitliği geçerlidir.)

(109)

(110)

(111)

(112)

(113)

109) Allah rasulleri toplayacağı gün: “Size ne cevap verildi?” buyuracak. Onlar da: “Bizim ilmimiz yok. Muhakkak ki gaybları en iyi bilen sensin, yalnız sen!” diyecekler.

110) O zaman Allah buyuracak ki: “Ey Meryem oğlu İsa! Sana ve annene olan nimetimi hatırla! Hani ben seni Ruhul-Kudüs ile desteklemiştim, beşikte iken de, yetişkin iken de insanlarla konuşuyordun. Hani sana ki-tabı, hikmeti, Tevrat’ı ve İncil’i öğretmiştim. Hani iznimle çamurdan kuş biçiminde bir şey yapıyordun, ona üfürüyordun da iznimle bir kuş oluveriyordu. Doğuştan kör olanı ve alacalıyı benim iznimle iyileştiriyordun. Yine benim iznimle ölüleri çıkarıyordun. Hani kendilerine apaçık mucizelerle geldiğinde İsrailoğullarını senden çekmiştim de onlardan kâfir olanlar: “Bu apaçık bir sihirdir!?” demişlerdi.”

111) Hani havarilere: “Bana ve Rasul’üme iman edin!” diye vahyetmişim de onlar: “İman ettik, gerçekten müslümanlar olduğumuza sen de şahit ol!” demişlerdi.

112) Hani havariler: “Ey Meryem oğlu İsa! Rabbin bize gökten bir sofrayı indirebilir mi?” demişlerdi. O da: “Eğer mü’minler iseniz Allah’tan sakının!” demişti.

113) Dediler ki: “Biz istiyoruz ki, ondan yiyelim de kalplerimiz yatışsın. Senin gerçekten bize doğru söylediğini bilelim hem de ona şahitlik edenlerden olalım.”

109) Ey insanlar! Allah’ın hesap ve ceza için rasulleri ve bütün mahlukatı toplayacağı o korkunç kıyamet gününü hatırlayın o gün Allah -olup bitenleri onlardan daha iyi bildiği halde- rasullere: “Ümmetleriniz size ne cevap verdi? Kavminizi imana ve tevhide çağırduğunuzda size ne cevap verdiler?” buyuracak. Yüce Allah’ın bu sıkıştırması üzerine bildiklerini unutan rasuller de işi O’na havale ederek: “Senin ilminin yanında bizim ilmimiz bir hiçtir. Muhakkak ki gaybları en iyi bilen sensin, yalnız sen! Sen bizim bilmediğimiz açık ve kapalı şeylerin hepsini bilirsin!” diyecekler. O gün rasullerin durumu bu ise, diğer insanların durumunu siz düşünün!

110) O zaman Allah buyuracak ki: “Ey Meryem oğlu İsa! Sana ve annene verdiğim nimetimi hatırla! Hani ben seni Ruhul-Kudüs ile yani mukaddes ve temiz Ruh Cebrail ile desteklemiştim, beşikte iken de, yetişkin iken de insanlarla konuşuyordun. Rabbinin hakikatlerini insanlara anlatıyordun. Hani sana kitabı, yazı yazmayı, hikmeti, ilmi, Tevrat’ı ve İncil’i, şeriatın sırlarını, her konuda doğruyu bulma yeteneğini öğretmiştim. Hani iznim, emrim ve kolaylaştırma ile çamurdan kuş biçiminde bir şey yapıyordun, ona üfürüyordun da iznim, emrim ve dilememle bir kuş oluveriyordu. Doğuştan kör olanı ve alacalıyı benim iznim, emrim ve dilememle iyileştiriyordun. Yine benim iznim, emrim ve dilememle ölüleri diriltiyordun. Hani kendilerine apaçık hüccet ve mucizelerle geldiğinde seni öldürmek isteyen İsrailoğullarını senden çekmişim, çarmıha gererek seni öldürmelerini engellemiştim. Bu kadar acık delillere rağmen İsrailoğullarından sana ve getirdiklerine iman etmeyip kâfir olanlar: “Bu harikulade olaylar apaçık bir sihirdir!?” demişlerdi.”

111) Hani bir zamanlar İsa’nın yardımcıları olan havarilere: “Bana ve Rasul’üm Meryem oğlu İsa’ya iman edin! Onun getirdiklerini tasdik edin!” diye vahyetmişim, emir ve ilham etmişim de onlar: “Ey Rabbimiz! Sana, Rasul’üne ve getirdiklerine iman ettik, hükümlerine kayıtsız şartsız teslim olduk, gerçekten müslümanlar olduğumuza sen de şahit ol!” demişlerdi.

112) Hani bir zamanlar İsa’nın yardımcıları olan havariler: “Ey Meryem oğlu İsa! Şayet sakıncası yoksa Rabbin bize gökten bir sofrayı indirebilir mi? Bunu bizim için Rabbinden isteyebilir misin? Sen, Rabbinden üzerimize bir sofrayı indirmesini isteyecek olursan, Rabbin sana itaat eder mi? Eğer bu gerçekleşirse Rabbimize olan imanımız kemale erecek, kalplerimiz huzur ve sükunet bulacaktır.” demişlerdi. İsa da: “Eğer Allah’a ve benim getirdiklerime gerçekten iman etmiş ve kayıtsız şartsız teslim olmuş kimseler iseniz Allah’a karşı sorumluluğunuzun bilincinde olup, O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah’ın azabından sakının da böyle garip, yanlış anlaşılmaya müsait sorular sormayın. Aksi takdirde iman ettikten sonra farkında olmadan şirke ve küfre girerek dinden çıkarsınız da yaptıklarınız tüm hayırlı ameller boşa gider.” demişti.

Kurtubi şöyle der: “Havariler rasullerin en yakın ve gözde adamları, onların en samimi ve onlara en yakın yardımcı olan kimselerdir. Bu yüzden Allah’ın kudreti hakkında şüphelerinin olması imkansızdır. Belki de bu soru başlangıç dönemlerinde Allah hakkındaki bilgileri tam olarak oturmadan önce idi. Bu sözün onlarla beraber bulunan cahiller tarafından söylenmiş olması da mümkündür. Nitekim Musa’nın kavminden bazıları da: “Onların ilahları gibi bize de ilah yap!” (A’raf: 7/138) demişlerdi.” Ebu Hayyan şöyle der: “Bu lafzın zahiri, onların, Allah’ın gökten bir sofrayı indirmeye kadir olması hususunda şüpheye düştüklerini ifade eder.” Zemahşeri’nin görüşü de budur. Diğer tefsirciler gelince, bunlar, Havarilerin mü’min ve İsa’nın yakın arkadaşları olduklarında ve Allah’ın gökten bir sofrayı indirebileceklerinde şüphe etmediklerinde ittifak etmişlerdir. Hasan-ı Basri şöyle der: “Onlar Allah’ın kudreti hususunda şüphe etmediler. Sadece indirip indiremeyeceğine dair bilgi isteyen kimsenin sorusu gibi soru sordular. Eğer indirecekse, onu bizim için iste, dediler.”

113) Havariler İsa’ya dediler ki: “Biz istiyoruz ki, o indirilen sofradan teberrükten yiyelim de kalplerimizin yakını artsın, imanımızın kemale ermesiyle gönüllümüz yatışsın, sükuna ersin. Senin gerçekten bize doğru söylediğini etrafında şaibe bulunmayan bir ilim ile bilelim hem de hak bir rasul olduğuna şahitlik edenlerden olalım. Onu görmeyen insanların yanında onun hakkında şahitlik edelim.”

	(114)
(115)	
(116)	
(117)	
	(118)
(119)	
	(120)

114) Meryem oğlu İsa: "Allah'ım, Rabbimiz, bize gök-ten bir sofrayı indir ki bize öncekilerimiz ve sonrakilerimiz için bir bayram ve senden bir ayet olsun! Bizi rızıklandır, çünkü sen rızıklandırılanların en hayırlısı!" demişti.

115) Allah buyurmuştu ki: "Muhakkak ki ben size onu indireceğim. Her kim de bundan sonra kâfir olursa; onu alemlerden hiç birine azaplandırmayacağım bir azapla azaplandıracağım."

116) Allah: "Ey Meryem oğlu İsa insanlara: "Beni ve annemi Allah'ın yanısıra iki ilah edinmiş diye sen mi söyledin?" dediği zaman der ki: "Seni tenzih ederim, hakkım olmayan bir sözü söylemek bana yakışmaz. Ben onu söylemiş isem muhakkak sen onu bilirsin. Sen nefsimde olanı bilirsin, ben senin nefsimde olanı bilmem. Muhakkak ki gaybları en çok iyi bilen sensin, yalnız sen!"

117) "Ben onlara bana emrettiğini "Benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a ibadet edelim." diye söyledim. Aralarında bulunduğum sürece ben onlar üzerine şahit idim. Beni vefat ettirince onlar üzerinde gözetleyici Sen'din, Sen her şeye hakkıyla şahitsin."

118) "Onları azaplandırırsan muhakkak ki onlar senin kullarıdır, onları bağışlarsan muhakkak ki sen Aziz'-sin, Hakîm'sin."

119) Allah buyurdu ki: "Bu, doğruların doğruluklarının fayda vereceği gündür. Onlar için altından nehirler akan cennetler vardır. Orada ebedi kalıcıdır. Allah onlardan razı olmuştur; onlar da O'ndan razı olmuşlardır. İşte bu en büyük kurtuluştur."

120) Göklerin, yerin ve onların içinde ne varsa hepsinin mülkü Allah'ındır. Şüphesiz O her şeye kadirdir.

114) Meryem oğlu İsa havarilerin bu istekleri karşısında Allah'a dua ederek: "Allah'ım, Rabbimiz, bize gökten bir sofrayı indir ki bize öncekilerimiz ve sonrakilerimiz için, her yıl tekrarlanan, içinde seni andığımız ve sana şükrettiğimiz bir bayram, ferah ve sevinç günü ve senin Rasülü'nün doğruluğuna şahit, hüccet ve delil olsun! Ey Allahım! Bizi rızıklandır, çünkü sen nimet ve rızık verenlerin en hayırlısı! Çünkü sen zengin ve ögüye layıksın." demişti.

115) Allah İsa'nın duasını kabul ederek şöyle buyurmuştu: "Muhakkak ki ben size gökten sofrayı indireceğim. Her kim de bu açık mucizeden sonra kim birliğini inkâr ederek, rasulümün risaletini tanımayarak, ya da gücümün üstünlüğünü kabul etmeyerek kâfir olursa; onu alemlerden, kendi döneminizde yaşadığınız toplumlardan hiç birine azaplandırmayacağım bir azapla azaplandıracağım." Havarilere gökten ekmek ve etle donanmış sofrayı indirildi. İsrailoğullarına ertesi güne saklamamaları ve hainlik etmemeleri emredildi. Fakat onlar hainlik etti ve ertesi gün için kaldırıp sakladılar. Bunun üzerine maymun ve domuzlara çevrildiler.

116) Allah İsa'nın ilah olduğunu iddia eden kâfirleri kinamak, ayıplamak, onlara sert bir şekilde muamele etmek için kıyamet gününde: "Ey Meryem oğlu İsa insanlara: "Beni ve annemi Allah'ın yanısıra iki ilah edinmiş diye sen mi söyledin?" dediği zaman İsa der ki: "Ey Rabbim! Seni layık olmayan şeylerden tenzih ederim, hakkım olmayan bir sözü söylemek bana yakışmaz. Ben onu söylemiş isem muhakkak sen onu bilirsin. Çünkü sana hiç bir şey gizli kalmaz. Benim söylemediğimi sen biliyorsun. Çünkü sen nefsimde olanı bilirsin, ben ise senin nefsimde olanı kemal sıfatları bilmem. Ancak senin bildirdiğin kadarını bilirim. Muhakkak ki gaybları en iyi bilen sensin, yalnız sen! Senin ilmin, olmuş ve olacakları kuşatır."

117) "Ben onlara bana emrettiğini "Benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a ibadet edelim. Ben de sizin gibi bir kulum. O'na hiç bir şeyi şirk koşmayalım. O'ndan başka ibadet edilenleri reddedelim!" diye söyledim. Aralarında bulunduğum sürece ben onların yaptıklarına şahit idim. Beni İsrailoğullarının çarmıha germelerinden kurtardıktan sonra vefat ettirip semaya kaldırarak kendine çekince onların amellerinin gözetleyicisi ve yaptıklarının şahidi yalnız sen oldun. Sen her şeye hakkıyla şahitsin, her şeyi görensiz. Senden hiç bir şey gizli kalmaz. Herkese yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlık etmeksizin vereceksin."

118) "Onların müşrik olanlarını cehenneme atarak azaplandırırsan muhakkak ki onlar senin kullarıdır, sen onların malikisin, onlar hakkında istediğin gibi tasarrufta bulunursun. Sana asla itiraz edilmez. Sen ancak adaletle hükmedersin. Kimseye zerre miktarı zulmetmezsin. Eğer onlardan senin birliğine iman ederek şirk, küfür ve günahlarından tevbe edenleri bağışlarsan muhakkak ki sen her şeye galip olan, asla yenilmeyen, hüküm ve hikmet sahibi olansın, her şeyi yerli yerine koyarsın; bunun sonucu olarak ne sana ortak koşanlara nimet sunar ve ne de senin birliğini onaylayıp emirlerine uyanları azaba çarptırarsın."

119) Kıyamet günü Allah şöyle buyuracak: "Bugün, dünyada iken doğru olanlara doğruluklarının fayda vereceği gündür. Onlar, yalnızca Allah'a ibadet ettiler. O'na hiçbir şeyi şirk koşmadılar, Allah'tan başka ibadet edilen tüm sahte ilahları ve tağutları reddettiler. O gün onlara dünyada iken yaptıklarının karşılığı zerre miktarı haksızlığa uğratılmaksızın verilecektir. Onlar için odalarının ve ağaçlarının altından sudan, süttten, şaraptan ve baldan nehirler akan cennetler vardır. Orada ebedi kalıcıdır. Allah onlardan razı olmuştur; onlar da verdiği nimetlerden dolayı O'ndan razı olmuşlardır. İşte bu en büyük kurtuluştur."

120) Göklerin, yerlerin ve onların içinde ne varsa hepsinin mülkü, yönetimi Allah'ındır. Allah kâinatın idaresiyle ilgili hükümler, kanunlar koyduğu gibi insanların yaşantıları ile ilgili de genel hükümler koymuştur. Kullara düşen bu hükümlere kayıtsız şartsız teslim olmaktır. Tali konularda kullar Allah'ın genel kanunlarına aykırı olmamak üzere ichtihad yaparak kanun koyabilirler. Şüphesiz Allah her şeye kadirdir. Hiç bir şey O'nu aciz bırakamaz.

5- el-EN'AM SURESİ

(Mekke'de inmiştir, 165 ayettir.)

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla...

- 1) Hamd gökleri ve yeri yaratan, karanlıkları ve nuru var eden Allah'ındır. Sonra da küfürlerinde bilinçli olarak ısrar edenler Rablerine eş tutuyorlar.
- 2) Sizi çamurdan yaratan, sonra bir ecel belirleyen O'dur. O'nun katında belirli bir ecel daha vardır. Sonra siz yine de şüphe edersiniz.
- 3) Göklerde ve yerde Allah yalnız O'dur. Gizlinizi de açığınızı da bilir. Ne kazandığınızı da bilir.
- 4) Onlara Rablerinin ayetlerinden bir ayet gelse, mutlaka ondan yüz çevirirler.
- 5) Elbette onlar hak kendilerine geldiğinde yalanladılar. Fakat yakında onlara alaya aldıkları şeyin haberleri gelecektir.
- 6) Görmediler mi ki biz kendilerinden önce nice nesilleri helak ettik. Biz, sizi yerleştirmedığımız bir şekilde onları yerleştirmiş, gökten üzerlerine bol bol yağmur indirmiş, altlarından nehirler akıtmıştık. Ardından günahları sebebiyle onları helak ettik ve arkalarından başka bir nesil yarattık.
- 7) Biz sana kâğıt üzerinde yazılmış olarak bir kitap indirseydik ve onlar elleriyle ona dokunsalardı, küfürlerinde bilinçli olarak ısrar edenler yine de: "Bu ancak apaçık bir sihirdir." derlerdi.
- 8) "Ona bir melek indirilmeli değil miydi?" dediler. Biz bir melek indirseydik elbette iş bitirilmiş olurdu sonra kendilerine mühlet de verilmezdi.

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

(8)

1) Hamd, şükür, sena ve övgü gökleri, yerleri ve içerisindekileri yoktan yaratan, karanlıkları ve nuru, geceyi ve gündüzü, küfrü ve imanı var eden Allah'ın hakkıdır. Allah'ı, noksan sıfatlardan ve mahlukata benzemekten uzak tutarak, layık olduğu şekilde, kemal sıfatlarıyla yücelterek hamd etmek gerekir. Allah'ın varlığını ve birliğini gösteren açık ve kesin delillerden sonra küfürlerinde bilinçli olarak ısrar edenler, Rablerine bile bile bir takım sahte ilahları, elleriyle yonttukları putları ve hayallerinin ürünleri olan bir takım kuruntu ve vehimleri eş-denک tutuyorlar, Allah ile beraber onlara da tapıyorlar.

Bu ayet, Mecusilerin ateşe ve benzeri aydınlıklara tapmalarını ve hayrın nurdan, şerrin de karanlıktan olduğuna dair inançlarını reddeder. Çünkü yaratılan şey, ne ilah olabilir, ne de sonradan olan şeylerin yaratıcısı olabilir. Dalâlet yolları çok ve çeşitli olduğu için zulumat kelimesi çoğul olarak getirilmiştir. Nurun kaynağı ise, kainatı aydınlatan bir olan Allah olduğu için tekil getirilmiştir.

2) Sizi, yani atanız Adem'i çamurdan, topraktan yaratan, sonra hepinizi ondan yaratan, sonra da sizin için bir ecel, müddet belirleyen O'dur. O müddet sona erince ölürsünüz. O'nun katında belirli bir ecel, müddet daha vardır ki o kıyametin kopuşudur. Birinci ecel ölümdür, ikinci ecel ise, öldükten sonra dirilme ve haşrdır. İnsanların hayat unsuru olan besin maddeleri de topraktan elde edilir. Ölümün ve kıyametin ne zaman kopacağını yalnızca Allah bilir. Bu konuda kimse bir şey bilemez. Sonra siz ey kâfirler, bu kadar açık ve kesin delillere rağmen yine de öldükten sonra dirilme ve hesap hususunda şüphe edersiniz.

3) Göklerde ve yerde ibadet edilmeye layık Allah yalnız O'dur. O'ndan başka ilahlar batıldır. Göklerde ve yerde ne varsa O'na şirk koşmaz, tevhid eder, O'na ibadet eder, ilahlığını ikrar eder, korku ve ümitle O'na dua eder ve O'na 'Allah' diye isim verirler. Allah sizin gizlinizi de açığınızı da, hayır ve şerden ne kazandığınızı da bilir ve size ona göre karşılığını tastamam verir. (Allah, yaratıklarından ayrı olarak, yedi göklerin üstünde, Arş'ının üzerine istiva etmiştir.)

4) Onlara Rablerinin ayetlerinden bir ayet, delil, mucize gelse, düşünmeden mutlaka ondan yüz çevirirler, şirklerinde bile bile ısrar ederler.

5) Elbette onlar Allah tarafından gelen rasulü ve getirdiği Kur'an'ı yalanladılar, alaya aldılar. Fakat yakında onlara alaya aldıkları şeyin haberleri gelecektir. Er veya geç cezalandırılacaklardır. (Nitekim dünyada Bedir savaşı yenilgisi ve yedi yıl süren kıtlıkla karşılaştılar. Ahirette de şirk üzere ölenler ebedi bir şekilde cehennem azabıyla cezalandırılacaklardır.)

6) Mekke müşrikleri görmediler mi ki biz kendilerinden önce Allah'ın rasulünü ve getirdiklerini yalanlayan ve alaya alan nice nesilleri helak ettik. Bunların başına gelen şeylerden ibret almıyorlar mı? Bunu bilmiyorlar mı? Ey Mekke halkı! Biz, sizi yerleştirmedığımız bir şekilde onları yeryüzüne yerleştirmiş, gökten üzerlerine bol bol yağmur indirmiş, evlerinin ve ağaçlarının altlarından nehirler akıtmış, onlara türlü türlü nimetler vermiştik. Onlar her türlü refah ve bolluk içerisinde yaşıyorlardı. Fakat bütün bunlardan sonra şirk ve küfürlerinde inad edip Allah'ın elçilerini yalanlamaları ve günahlarında ısrar etmeleri sebebiyle onları helak ettik ve arkalarından başka bir nesil yarattık. Bu bizim için çok kolay bir işti. Aynı şekilde siz de Muhammed'e ve getirdiği Kur'an ile sahit sünnete uymazsanız onların başına gelen belaların benzeri sizin de başınıza gelir.

7) Ey Muhammed! Biz sana onların teklif ettikleri gibi kâğıt veya deri üzerinde yazılmış olarak gökle yer arasında asılı duran bir kitap indirseydik ve onlar bunu açık açık görseler ve bütün şüphelerinin gitmesi için elleriyle ona dokunsalardı, küfürlerinde bilinçli olarak ısrar edenler inat ve kibirlerinden dolayı yine de: "Bu ancak apaçık bir sihirdir. Muhammed sizi büyüledi" derlerdi.

8) Bu kimseler "Muhammed'in doğruluğuna şahitlik edecek, bizim de onu görebileceğimiz bir melek indirilmeli değil miydi?" dediler. Biz onların teklif ettikleri gibi bir meleklerden bir rasul indirseydik ve onlar onu açık açık görüp de inkâr etselerdi mutlaka helak olurlardı sonra kendilerine mühlet de verilmez, cezaları ertelenmezdi. Çünkü melekler sadece çığnemen bir hakkı almak için yeryüzüne inerler.

	(9)	
(10)		
		(11)
(12)		
(13)		
	(14)	
	(15)	
(16)		
	(17)	
	(18)	

9) Biz onu bir melek kılsaydık elbette onu bir adam yapardık da düşürmekte oldukları şeye düşürürdük.

10) Andolsun elbette ki senden önceki rasullerle de alay ederlerdi de alaya aldıkları şey onlardan alay eden-leri çepeçevre kuşatıverirdi.

11) De ki: "Yeryüzünde gezip dolaşın, sonra da yalanlayanların sonu nasıl olmuş görün!"

12) De ki: "Göklerde ve yerde olanlar kimindir?" De ki: "Allah'ındır." O rahmeti kendi üzerine yazdı. Kendisinde şüphe olmayan kıyamet gününde elbette sizi toplayacaktır. Nefislerini hüsrana uğratanlar, işte onlar iman etmezler.

13) Gecede ve gündüzde barınan her ne varsa O'nundur. Şüphesiz O, Sem'i dir, Alim' dir.

14) De ki: "Gökleri ve yeri yoktan var eden, kendisi yedirdiği halde yedirilmeyen Allah'tan başkasını mı veli edinecekmişim?" De ki: "Ben İslam'a girenlerin ilki olmakla ve asla müşriklerden olmamakla emrolundum."

15) De ki: "Muhakkak ki ben Rabbime isyan edersem o büyük günün azabından korkarım."

16) O gün kim ondan çevrilirse muhakkak ona rahmet edilmiştir. İşte bu apaçık bir kurtuluştur.

17) Allah sana bir zarar dokundurursa onu O'ndan başka giderecek yoktur. Sana bir hayır dokundurursa da O her şeye kadirdir.

18) O, kulları üzerinde kahir olandır. Şüphesiz O, Hakim'dir, Habir'dir.

9) Biz Muhammed'i bir melek kılsaydık elbette o da bir erkek şeklinde olacaktı. Çünkü onların, meleği kendi şeklinde görmeye takatleri yoktur. Zira melekler nurdan yaratılmışlardır. Ve mutlaka onları, hem kendilerini hem de kendilerinden zayıf olanları düşürdükleri şüpheye düşürürdük. Çünkü onlar meleği insan şeklinde gördükleri zaman: "Bu bir insandır, melek değildir, şayet melekse biz insanız meleğin dediklerini nasıl anlarız?" derler. Çünkü Yüce Allah'ın yasanına göre anlaşma, konuşma ve ilişki kurma aynı türden iki canlı arasında olabilir. İnsan ile insan, hayvan ile hayvan gibi. Buna göre melek ile insan arasında anlaşma, konuşma ve ilişki olmaz.

Allah'ın meleği erkek şeklinde kılması, Cibril'in Rasulullah'a ashabtan Dıhye isimli bir erkeğin suretinde gelmesi, müşriklerin meleklerin Allah'ın kızları şeklindeki batıl iddialarına reddiye niteliği taşır. Gerçekte meleklerin cinsiyeti yoktur.

10) Ey Muhammed! Onların alayları karşısında üzülme! Andolsun elbette ki senden önceki kavimler de rasulleriyle alay ederlerdi. Alaya aldıkları şey, onlardan alay edenleri çepeçevre kuşatıverirdi de Allah'ın azabından kurtulamadılar.

11) Ey Muhammed! O alay edenlere de ki: "Geçmiş milletlerin kalıntılarından ibret almanız için yeryüzünde gezip dolaşın, yolculuk yapın da sizden önceki kâfirlerin ve hakkı yalanlayanların sonu nasıl olmuş, başına ne gibi musibetler gelmiş görün! Ad ve Semud kavminin yıkık ülkelerini gezin, Lut gölünün çevresinde ibret almak amacıyla dolaşın. Eğer siz de onlar gibi rasulü ve getirdiklerini yalanlarsanız aynen onlar gibi helak olursunuz. Bir an önce Allah'a ve Rasulüne iman edin!"

12) Ey Muhammed! O müşriklere de ki: "Göklerde ve yerde olanlar kimindir? Bu kainatın tümü kimindir? Onu kim yarattı, kimin mülkü ve kimin tasarrufu altındadır?" Zihinlerine iyice yerleştirmek ve uyarmak için onlara de ki: "Onlar Allah'ındır." Zaten onlar bunu kabul ettikleri için itiraz etmezler. Allah, bir lütuf ve ihsan olarak merhamet etmeyi kendi nefisine gerekli kıldı, merhametli olmayı üstlendi. Allah sizi, amellerinizin karşılığını vermek için kendisinde şüphe olmayan kıyamet gününde elbette sizi kabirlerinizden çıkarıp mahşer meydanında toplayacaktır. Dünyada inkârları ve kötü amelleri sebebiyle nefislerini hüsrana uğratanlar var ya, işte onlar iman etmezler. Bundan dolayı onlar için ahirette bir mizan kurulmaz, orada onların ceheennem ve elem verici bir azaptan başka bir payları yoktur.

13) Gecede ve gündüzde barınan her ne varsa O'nundur. Hepsi O'nun kulu ve mahlukudur. O'nun hükmü ve tasarrufu altındadır. Şüphesiz O, gizli açık her şeyi işiten ve bilendir. Herkese yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlığa uğratmaksızın verecektir.

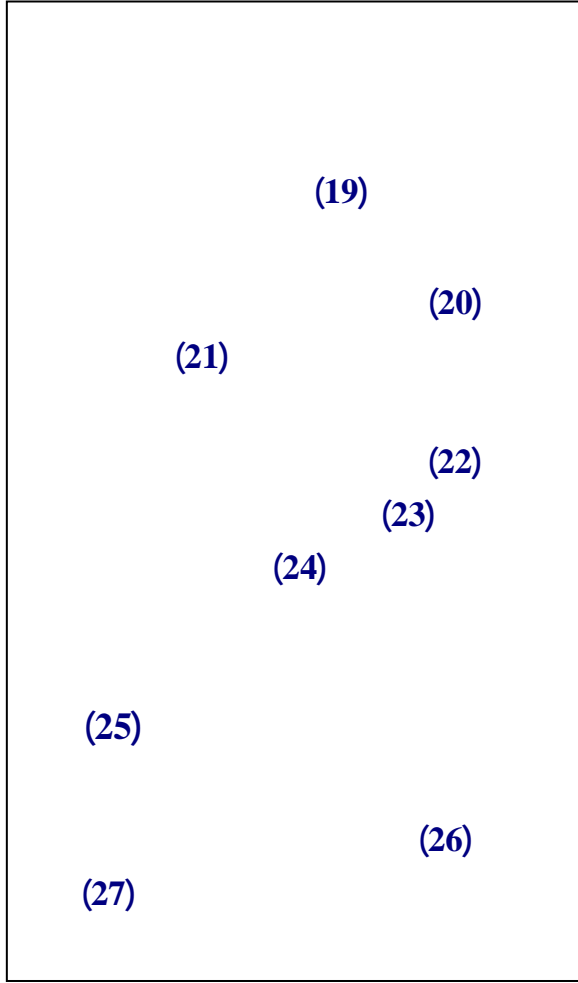
14) Ey Muhammed! O müşriklere de ki: "Gökleri ve yeri, tüm mahlukatı bir örneğe ihtiyaç duymaksızın yoktan var eden, kendisi ihtiyaç sahiplerini rızıklandırıp yedirdiği, tüm ihtiyaçlarını sağladığı halde yedirilmeye ihtiyacı olmayan Allah'tan başkasını mı veli, dost ve yardımcı edinecekmişim?" Ey Muhammed! Onlara de ki: "Ben bu ümmetten İslam'a girenlerin ilki olmakla ve asla müşriklerden olmamakla emrolundum. Rabbim bana bunu açıkça emretti. Siz de yalnızca Allah'a ibadet edin, O'na hiçbir şeyi şirk koşmayın!"

15) Ey Muhammed! Yine o müşriklere de ki: "Muhakkak ki ben emirlerine karşı gelmek suretiyle Rabbime isyan eder ve O'ndan başkasına ibadet edersem o büyük günün, yani kıyamet gününün azabından korkarım. Beni o azaptan kimse kurtaramaz."

16) Kıyamet günü kim dünyada iken imanı, işlemiş olduğu salih amelleri ve Allah'ın rahmetiyle o büyük azaptan çevrilir de cennete girerse muhakkak ona merhamet edilmiştir. İşte bu apaçık bir kurtuluştur.

17) Ey Muhammed! Eğer Allah sana fakirlik ve hastalık gibi bir zarar dokundurursa, onu O'ndan başka giderecek yoktur. Sana sıhhat ve refah gibi bir hayır dokundurursa da ona kimse engel olamaz. Çünkü hayır ve şer vermeye gücü yeten tek varlık O'dur. O her şeye kadirdir. Hiç bir şey O'nu aciz bırakamaz.

18) Allah, kulları üzerinde kahir olan, her türlü tasarrufa sahip olandır. Şüphesiz Allah, hüküm ve hikmet sahibi olan ve gizli açık her şeyden haberdar olandır. Allah herkese yaptıklarının karşılığını eksiksiz olarak verecektir.

19) De ki: "Hangisi şahitlik bakımından daha büyük-tür?" De ki: "Benimle sizin aranızda Allah şahittir. Si-zi ve her kime ulaşırsa onunla uyarman için bana bu Kur'an vahyolundu. Allah ile beraber başka ilahların olduğuna siz gerçekten de şahitlik ediyorsunuz?" De ki: "Ben şahitlik etmem." De ki: "O ancak tek bir ilahdır, muhakkak ki ben sizin ortak koşmakta olduğunuzdan uzağım."

20) Kendilerine kitap verdiklerimiz öz oğullarını tanır gibi tanır. Kendilerini hüsrana uğratanlar... işte onlar iman etmezler.

21) Allah'a bir yalanı iftira edenlerden veya ayetlerini yalanlayanlardan daha zalim kim olabilir. Muhakkak ki zalimler kurtuluşa eremezler!

22) O gün onların hepsini toplayacağız, sonra da şirk koşanlara: "İddia ettiğiniz ortaklarınız nerede?" diyeceğiz.

23) Sonra onların: "Rabbimiz olan Allah'a andolsun ki biz müşriklerden değildik!" demelerinden başka bir fit-neleri olmayacak!

24) Bak kendilerine karşı nasıl yalan söylediler ve uydurdıkları şeyler onlardan kaybolup gitti.

25) Onlardan seni dinleyenler vardır; halbuki biz onu anlamalarına engel kalpleri üzerine perdeler koyduk, kulaklarına ağırlık yerleştirdik. Onlar her ayeti görseler de onlara iman etmezler. Hatta küfre girenler sana geldikleri zaman: "Bu öncekilerin masallarıdır." diye seninle mücadele ederler.

26) Onlar hem ondan alıkoyarlar, hem de kendileri ondan uzaklaşırlar. Onlar yalnızca kendilerini helak ederler de farkında değillerdir.

27) Onları ateşin üstünde durdurulduklarında bir görsen "Keşke biz geri döndürülseydik de Rabbimizin ayetlerini yalanlamasak ve mü'minlerden olsak." diyecekler.

19) Ey Muhammed! Kendilerine senin Allah'ın rasulü olduğunu ispatlayacak şahit getirmeni isteyen müşriklerle de ki: "Hangisi benim nübüvvet iddiamdaki doğruluğuma şahitlik bakımından daha büyüktür?" Ey Muhammed! Sana cevap vermezlerse onlara cevap olarak de ki: "Benimle sizin aranızda Allah şahittir. Benim nebi ve rasul olduğuma O şahitlik ediyor. Beni mucizelerle destekliyor. O'nun şahitliği bana yeter. Ey Mekke halkı! Sizi ve kıyamet gününe kadar her kime ulaşırsa tüm insanları onunla uyarman için bana bu Kur'an vahyolundu. Ey Müşrikler! Allah'ın varlığına ve birliğine dair bu kadar açık ve kesin deliller getirildikten sonra Allah ile beraber ibadete layık başka ilahların olduğuna siz gerçekten de şahitlik ediyorsunuz?" Ey Muhammed! Onlara de ki: "Ben buna şahitlik etmem." Ey Muhammed! Onlara de ki: "O ancak tek bir ilahdır, ortağı, eşi, dengi ve benzeri yoktur. Hiç bir şeye muhtaç değildir. Muhakkak ki ben sizin ortak koşmakta olduğunuzdan, putlardan uzağım."

20) Kendilerine kitap verdiklerimiz olan yahudi ve hristiyanlar Tevrat ve İncil'de geçtiği üzere Muhammed'i şekil ve şemalinden öz oğullarını tanır gibi tanır. Kendilerini hüsrana uğratanlar... işte onlar kendilerine apaçık ayetler geldiği halde Muhammed'e ve getirdiği Kur'an'a iman etmezler, şirk ve küfürlerinde bile bile ısrar ederler.

21) Allah'a karşı bir yalanı iftira eden müşriklerden veya apaçık Kur'an ayetlerinin sihir olduğunu söyleyerek mucizeleri yalanlayan kitap enlinden daha zalim kim olabilir. Muhakkak ki iftiracı ve yalancı zalimler, şirk, küfür ve zulümlerinden tevbe edip Allah'a yönelmedikçe kurtuluşa eremezler!

22) Kıyamet günü zalimlerin hepsini kabirlerinden çıkarıp mahşer meydanında hesaba çekmek için toplayacağız, sonra da şirk koşanlara tüm insanların huzurunda: "Allah'ın ortakları olduğunu, sizi Allah'a yaklaştıracığını, Allah katında size şefaatçi olacaklarını, delilsiz bir şekilde boş yere iddia ettiğiniz ilahlarınız nerede?" diyeceğiz.

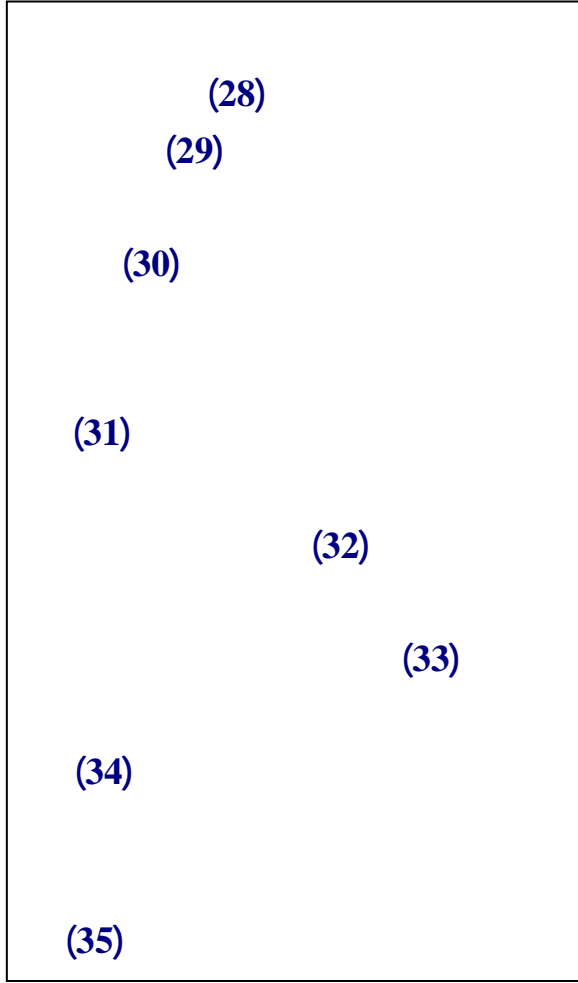
23) Bu soruyla imtihana çekildikleri, mü'minlerin günühlarının affedilip cennete girdiklerini ve hakikatleri gördükleri zaman müşriklerin cevabı ancak: "Rabbimiz olan Allah'a andolsun ki biz müşriklerden değildik, biz sadece günah işlemiştik!" demelerinden başka bir fitneleri, yalanları olmayacak! Oysa tüm vücut organları onların aleyhine şahitlik edecektir.

24) Ey Muhammed! Bak şirk koşmadıklarını söyleyerek gizli açık her şeyi en iyi bilen Allah'ın huzurunda kendilerine karşı nasıl yalan söylediler ve şefaathlerini umdukları ilahları dağıldı ve yok olup gitti ve Allah'a iftira edip ortağı olduğunu uydurdıkları şeyler de onlardan kaybolup gitti., onlara hiç bir fayda sağlamadı. Onları Allah'ın azabından kurtaramadılar.

25) Ey Muhammed! Kur'an okurken müşriklerden seni dinleyenler vardır; samimi olmadıkları, küfür ve şirklerinde bilinçli olarak ısrar ettikleri için Kur'an'ı anlamalarına engel olacak kalpleri üzerine perdeler koyduk, kulaklarına da ağırlık ve sağırılık yerleştirdik. Onlar her ayeti, delili, mucizeyi görseler de kibir ve inatlarından dolayı onlara iman etmezler. Hatta küfürlerinde bilinçli olarak ısrar eden Nadir b. Haris gibi müşrikler sana geldikleri zaman: "Bu Kur'an önceki kavimlerin hurafeleri ve masallarıdır. Tıpkı benim sizlere anlattığım eski çağlara ait hikâyeler gibi." diye seninle mücadele ederler.

26) O inatçı kâfir ve müşrikler hem insanları Kur'an'a ve Muhammed'e inanmaktan alıkoyarlar, hem de kendileri ondan uzaklaşırlar. Onlar bu yaptıklarıyla aslında yalnızca kendilerini helak ederler de farkında değillerdir. Kıyamet gününde ateşe atıldıkları zamanki pişmanlıkları fayda vermeyecektir. Keşke bunu bilselerdi.

27) Ey Muhammed! Kıyamet günü o inatçı müşrik ve kâfirleri cehennem ateşinin üstünde durdurulduklarında bir görsen. O gün onlar büyük bir pişmanlık içerisinde, uğradıkları azabın şokunun ve cehennem ateşinin korkusunun baskısı ile: "Ah ne olur keşke biz dünyaya geri döndürülseydik de Rabbimizin ayetlerini yalanlamasak ve ihlâşlı mü'minlerden olsak." diyecekler.

28) Hayır önceden gizledikleri karşılırları çıktı. Geri döndürülseler bile kendilerine yasaklanan şeylere yine döneceklerdir. Çünkü onlar muhakkak ki yalancılardır.

29) Onlar: "Ancak dünya hayatımız vardır, biz diriltilecek de değiliz." dediler.

30) Rablerinin huzurunda durdurulduklarında onları bir görsen... O: "Bu hak değil miymiş?" buyuracak. Onlar da: "Rabbimize andolsun ki, evet..." dediler. O da: "O halde küfre girdiğiniz için azabı tadın!" buyurdu.

31) Allah'a kavuşmayı yalanlayanlar muhakkak ki hüsrana uğramışlardır. Nihayet o an onlara ansızın geliverince günahlarını sırtlarına yüklenerek: "Orada yaptığımız kusurlardan dolayı yazıklar olsun bize!" diyeceklerdir. Dikkat edin, yüklendikleri ne kötüdür...

32) Dünya hayatı bir oyun ve bir oyalanmadan başka bir şey değildir. Ahiret yurdu ise takva sahipleri için elbette daha hayırlıdır. Hala akletmeyecek misiniz?

33) Onların söylediklerinin seni mahzun ettiğini muhakkak biliyoruz. Onlar elbette seni yalanlamıyorlar, fakat o zalimler gerçekten de Allah'ın ayetlerini yalanlıyorlar.

34) Andolsun senden önceki rasuller de yalanlanmıştı. Onlara yardımımız gelinceye kadar yalanlanmalarına ve eziyet edilmelerine sabrettiler. Allah'ın kelimelerini değiştirebilecek yoktur! Andolsun ki rasullerin haberlerinden bir kısmı sana gelmiştir.

35) Onların yüz çevirmeleri sana ağır geliyorsa gücün yeterse yerin içine bir tünel ya da göğe bir merdiven ara ki onlara bir mucize getiresin! Allah dileseydi elbette onların hepsini hidayet üzere toplardı. O halde sakın cahillerden olma!

28) Hayır bilakis onların önceden dünyada iken gizledikleri kusur ve kabahatleri kıyamet günü karşılırları çıktı, kendilerine gösterildi. Onun için dünyaya döndürülmek isterler. Ölümden sonra dünyaya geri dönmek yoktur ama farzedelim ki dünyaya geri döndürülseler bile kendilerine yasaklanan şeylere, şirk ve inkâra yine döneceklerdir. Çünkü onlar muhakkak ki yalancılardır. İman edeceklerine dair sözlerinde samimi değillerdir.

29) O inatçı müşrik ve kâfirler: "Ancak dünya hayatımız vardır, hayat bu dünyadan ibarettir, biz öldükten sonra hesaba çekilmek için diriltilecek de değiliz." dediler.

30) Suçlu kölenin, cezalandırılmak için efendisinin huzurunda durdurulduğu gibi onları alemlerin Rabbi olan Allah'ın huzurunda hesap için durduruldukları zamanki hallerini bir görsen... Allah onları kınamak amacıyla: "Öldükten sonra dirilmek hak değil miymiş?" buyuracak. Onlar da: "Rabbimize andolsun ki, evet öldükten sonra dirilmek haklıdır." dediler. O da: "O halde hakkı yalanlamak ve inkâr etmek suretiyle şirke ve küfre girdiğiniz için azabı tadın!" buyurdu.

31) Allah'a kavuşmayı, öldükten sonra dirilmeyi yalanlayanlar muhakkak ki hüsrana, ziyana uğramışlardır. Nihayet o kıyamet anı onlara ansızın geliverince günahlarını sırtlarına yüklenerek: "Dünyada salih amelleri terkedip yaptığımız kusurlardan, şirk, küfür ve günahlardan dolayı yazıklar olsun bize!" diyeceklerdir. Dikkat edin, yüklendikleri günah ne kötüdür...

32) Dünya hayatının müddeti kısa ve lezzeti de geçici olduğu için bir oyun ve bir oyalanmadan başka bir şey değildir. Ahiret yurdundaki cennet ise takva sahipleri için elbette daha hayırlıdır. Çünkü orada akla hayale gelmeyen türlü türlü nimetler vardır. Hala akletmeyecek misiniz? Ahiret günündeki cennetin dünyadan daha hayırlı olduğunu hala anlamayacak mısınız? Allah'ın rızasını elde edip cenneti kazanmak için ibadet etmeyecek misiniz?

33) Ey Muhammed! Onların senin hakkındaki sihirbaz, şair, kâhin, deli vb. yalan ve iftiralarının seni mahzun ettiğini muhakkak biliyoruz. Onlar elbetteki senin Allah'ın rasulü olduğuna kalben inanıyorlar, kibir ve inatlarından dolayı seni inkâr ediyorlar. Çünkü onlar sana emin sıfatını vermişlerdi. Onların bu hareketlerine üzülme! Onlar aslında seni yalanlamıyorlar, fakat o zalimler gerçekten de Allah'ın ayetlerini bile yalanlıyorlar.

34) Ey Muhammed! Andolsun senden önceki nebi ve rasuller de kavimlerinin azgın inkârcıları tarafından yalanlanmıştı. Onlara yardımımız gelinceye kadar yalanlanmalarına ve eziyet edilmelerine sabrettiler. Allah'tan yardım istediler, gevşemediler, üzülmediler. Allah'ın kelimelerini, mü'minlere olan vaadlerini değiştirebilecek yoktur! Allah kendi yolunda cihad eden mü'minlerin mallarını ve canlarını cennet karşılığı satın almıştır. Ey Muhammed! Andolsun ki senden evvelki nebi ve rasullerin haberlerinden, tebliğ mücadelelerinden, başarılarına gelen işkence ve eziyetlerden bir kısmı sana anlattık ki bunlardan ibret alasın da kavminin işkence ve eziyetlerine sabredesin. Sen bunlarla kendini teselli et ve üzülme. Çünkü Allah, onlara yardım ettiği gibi, sana da yardım edecektir. Onları helak ettiği gibi iman etmedikleri taktirde müşrikleri de helak edecektir. Allah'ın, dostlarına yardım vaadini, düşmanlarına da helak tehdidini içeren sözlerini değiştirecek kimse yoktur.

35) Ey Muhammed! Eğer onların İslam'dan yüz çevirmeleri sana zor ve ağır geliyorsa gücün yeterse yerin içine bir tünel ya da göğe yükselmen için bir merdiven ara ki onlara istedikleri mucizeyi getiresin! Buna gücün yetiyorsa hemen yap! Şunu unutma ki hidayet yalnızca Allah'ın elindedir. Sen ancak doğru yola davet edebilirsin. Kimseyi hidayete erdiremezsin. Allah dileseydi elbette onların hepsini hidayet üzere toplardı, onlara imanı nasip ederdi. Fakat Allah, hidayeti hakedene verir. Ey Muhammed! O halde sakın Allah'ın hikmetini ve ezeli dilemesini bilmeyen cahillerden olma! Rabbinin istemediğini sen de arzu etme!

	(36)
	(37)
	(38)
	(39)
(40)	
	(41)
(42)	
	(43)
(44)	

36) Ancak dinleyenler icabet eder. Ölümler -Allah onları diriltir- sonra O'na döndürülürler.

37) "Ona Rabbinden bir ayet indirilmeli değil miydi?" dediler. De ki: "Muhakkak ki Allah ayet indirmeye kadirdir. Fakat onların çoğu bilmezler."

38) Yeryüzünde yürüyen hiç bir canlı ve iki kanadıyla uçan hiçbir kuş yoktur ki sizin gibi ümmetler olmasın. Biz kitapta hiçbir şeyi eksik bırakmadık. Sonra onlar ancak Rablerine toplanacaklardır.

39) Ayetlerimizi yalanlayanlar karanlıklar içinde sağır-dırlar, dilsizdirler. Allah dilediğini saptırır, dilediğini de dosdoğru yolda bulundurur.

40) De ki: "Bana haber verin, size Allah'ın azabı gelirse ya da saat gelip çatarsa Allah'tan başkasını mı çağıracaksınız? Eğer doğru kimselerseniz..."

41) Hayır yalnız O'na yalvarırsınız. O da dilerse yalvardığımız şeyi giderir ve şirk koşmakta olduklarınızı unutursunuz.

42) Andolsun ki senden önceki ümmetlere de gönderdik de belki yalvarırlar diye darlık ve sıkıntıya uğrattık.

43) Onlara azabımız geldiği zaman yalvarsalardı ya! Fakat onların kalpleri katılaştı ve şeytan onlara yaptıklarını süslü gösterdi.

44) Kendilerine hatırlatılanı unuttuklarında biz de üzerlerine her şeyin kapılarını açtık. Nihayet kendilerine verilenler ile şumardıklarında onları ansızın yakalayiverdik. Böylece onlar ümitlerini kestiler.

36) Ancak samimiyetle ve kabul edecek bir şekilde dinleyenler hakka icabet eder, iman edip hakka teslim olurlar. Ölümlere, yani hakka karşı sağır, dilsiz ve kör olduğu, bu yüzden iman etmediği için kalpleri ölü olan kâfirlere gelince, Allah onları kıyamet günü diriltecektir. Sonra yaptıklarının hesabını vermek üzere Allah'a döndürülürler.

37) Mekke kâfirleri Kur'an'ın üslup, belâgat ve beyan bakımından bir benzerini getirmekten aciz kalınca kibir ve inatlarından şöyle dediler: "Daha önceki rasullere deve, asa, sofra mucizeleri verildiği gibi Muhammed'e de Rabbinden bir ayet, alamet, mucize indirilmeli değil miydi?" Ey Muhammed! Onlara de ki: "Muhakkak ki Allah sizin teklif ettiğiniz ayet, delil ve mucizeyi indirmeye, getirmeye elbette kadirdir. Hiçbir şey O'nu aciz bırakamaz. Fakat onların çoğu, o mucizenin indirilmesinin kendileri için bela ve musibet getireceğini bilmezler."

38) Yeryüzünde yürüyen hiç bir canlı ve iki kanadıyla uçan hiçbir kuş yoktur ki sizin gibi yaratılmış ümmetler, topluluklar olmasın. Allah onları yarattı, hallerini, rızıklarını ve ecellerini takdir etti. Bütün bu varlıklar Allah'ın kudretinin kemalini, ilminin ve tedbirinin genişliğini göstermektedir. O'nun için mucize göstermek zor bir şey değildir. Din hususunda insanların muhtaç olduğu ne varsa hepsini Kur'an'da açıkladık, onları eksik bırakmadık ve onlardan gafil davranmadık. Biz levh-i Mahfuz'daki kitapta hiçbir şeyi eksik bırakmadık, her şeyi yazdık, tesbit ettik. Sonra kıyamet günü onlar ancak Rablerinin huzurunda hesap vermek üzere toplanacaklardır. Allah herkese yaptıklarının karşılığını eksikliğe uğratmaksızın verecektir. Kıyamet gününde hayvanlar da dirilecektir. Boynuzsuz koyun boynuzlu koyundan hakkını aldıktan sonra hepsi ölüp toprak olacaktır.

39) Ayetlerimizi bile bile yalanlayanlar şirk ve küfür karanlıkları içinde olup sağır-dırlar, hakkı duymazlar, dilsizdirler, hakkı söyleyemezler. Çünkü onlar hakkı bile bile inkâr ederler. Onlar heva ve heveslerini ilah edinmişlerdir. Allah dilediğini saptırır, dilediğini de dosdoğru yolda bulundurur. Allah kimseye zerre kadar haksızlık etmez. Hidayeti hak edene, hakkı bulmak için mücadele edene hidayeti verir. Bile bile hakkı reddedeni ise öyle bir saptırır ki içerisinde bulunduğu yolun batıl olduğunun bile farkına varmaz.

40) Ey Muhammed! Onlara de ki: "Bana haber verin, sizden öncekilere geldiği gibi size de Allah'ın azabı gelirse ya da kıyamet saati ansızın gelip çatarsa Allah'tan başkasını mı çağıracaksınız, kime dua edeceksiniz? Eğer putların size yardım edeceği iddianızda doğru kimselerseniz, söyleyin bakalım, hangisine dua edersiniz?"

41) Hayır, bilakis sıkıntı anlarında yalnız Allah'a dua eder, O'na yalvarırsınız. O da dilerse giderilmesi için dua edip yalvardığımız sıkıntıyı giderir ve Allah'a şirk koşmakta olduklarınızı ilahları terkedip unutursunuz. Onlara dua etmezsiniz. Çünkü artık sıkıntıyı, başkası değil, sadece Allah'ın kaldıracabileceğine inandınız. Ey müşrikler! O halde niçin yalnızca Allah'a ibadet etmiyorsunuz, putları Allah'a ortak koşuyorsunuz, onların Allah katında size şefaahat edeceğine, sizi Allah'a daha çok yaklaştıracığına inanıyorsunuz?

42) Ey Muhammed! Andolsun ki senden önceki ümmetlere de bir çok nebi ve rasuller gönderdik de, onlar bu nebi ve rasulleri yalanladılar. Belki içerisinde buldukları şirk, küfür ve isyandan iman, tevhid ve itaate dönüp Allah'a yalvarırlar diye darlık, fakirlik, harp, hastalık, ağrı ve sıkıntıya uğrattık, bunlarla cezalandırdık.

43) Hiç olmazsa onlara azabımız geldiği zaman Allah'a dua edip yalvarsalardı ya! Fakat onlar bunun tam tersini yaptılar. Bu yüzden onların kalpleri katılaştı, iman için yumuşamadı. Şeytan onlara yaptıklarını, isyanı ve dalâlette ısrar etmeyi süslü ve güzel gösterdi.

44) Kendilerine hatırlatılan öğüt ve nasihatları unutup gereklerini yapmayınca biz de üzerlerine her şeyin kapılarını açtık ve derece derece nimetlerini ve mallarını çoğalttık. Nihayet kendilerine verilen nimetler sebebi ile sevindiler ve aşırı derecede şumardılar. Bu yüzden azabımızla onları ansızın yakalayiverdik. Böylece bir de baktık ki onlar, her türlü iyilikten ümitlerini kestiler.

	(45)
(46)	
	(47)
	(48)
(49)	
	(50)
(51)	
	(52)

45) Böylece zalimler topluluğunun arkası kesildi. Hamd alemlerin Rabbi olan Allah'adır.

46) De ki: "Bana haber verin Allah sizin iştmenizi ve görmenizi alıverir, kalplerinizi de mühürlese onları size getirebilecek Allah'tan başka ilah kimdir?" Bak ayetlerimizi nasıl çeşitli olarak açıklıyoruz, sonra da onlar yüz çeviriyorlar.

47) De ki: "Bana haber verin, Allah'ın azabı size ansızın ya da açıkça gelse zalimler topluluğundan başkası helak olur mu?"

48) Biz rasulleri ancak müjdeleyici ve uyarıcılar olarak gönderiyoruz. O halde kim iman ederse ve düzeltirse onlar için korku yoktur, onlar üzülecek de değillerdir.

49) Ayetlerimizi yalanlayanlara fasıklık ettikleri için azap dokunacaktır.

50) De ki: "Ben size Allah'ın hazineleri yanımdadır demiyorum. Ben gaybı da bilmem. Size ben gerçekten bir meleğim de demiyorum. Ben ancak bana vahyolunana uyarım." De ki: "Görmeyen ile gören bir olur mu? Hala düşünmez misiniz?"

51) Rablerinin huzuruna toplanacaklarından korkanları onunla uyar ki onların O'ndan başka ne bir velileri vardır, ne de şefaatchileri... umulur ki sakınırlar.

52) O'nun yüzünü isteyerek sabah akşam Rablerine dua edenleri kovma! Onların hesabından senin üzerine bir şey yoktur. Senin hesabından da onlar üzerine bir şey yok ki onları kovup ta zalimlerden olasin.

45) Böylece haksızlık eden müşrik, kâfir ve zalimler topluluğunun arkası kesildi, son ferdine kadar helak oldular. Hamd, nebi ve rasullere yardımı ve kâfirleri helak etmesine karşılık alemlerin Rabbi olan Allah'adır. Bu sebeple ey Muhammed, bu olayları kavmine hatırlat. Umulur ki onlar Allah'ın dosdoğru yoluna dönerler; kendisine yalvardıkları hakka dönerler.

46) Ey Muhammed! Mekkelilerden o inatçı yalanlayıcılara de ki: "Bana haber verin Allah sizin duyu organlarınızı yok ederek iştmenizi ve görmenizi alıverir, akıl erdiremeyecek ve anlayamayacak bir şekilde kalplerinizi de mühürlese onları size getirebilecek Allah'tan başka ilah kimdir?" Elbette ki hiçbiridir. Öyleyse sizin duyma ve iştme duyularınıza ve yanınızda olana sahip olan Allah'a ibadeti nasıl terk ediyor ve bunlardan hiçbirine sahip olmayanlara ibadet ediyorsunuz!? Ey Rasulüm, bak birliğimize delalet eden ayetlerimizi nasıl çeşitli üsluplarla açıklıyoruz. Bütün bunlardan sonra yine de onlar ayetlerimizden yüz çeviriyor ve ibret almıyorlar.

47) Ey Muhammed! O yalanlayıcılara de ki: "Bana haber verin, Allah'ın acil azabı size gece veya gündüz, ansızın ya da açıkça gelirse Allah'tan başka ilahlara ibadet eden zalimler topluluğundan başkası helak olur mu? Elbetteki olmaz. Çünkü siz inkâr ve inat ettiniz."

48) Biz rasulleri ancak iman edenleri cennetle müjdeleyici ve inkâr edenleri cehennem azabıyla uyarıcılar olarak gönderiyoruz. O halde kim Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip salih amel işler ve halini düzeltirse onlar için ahirette hiç bir korku yoktur, onlar cennete elde ettikleri nimetler sonucu dünyada iken elde edemediklerinden dolayı üzülecek de değillerdir.

49) Ayetlerimizi yalanlayanlara fasıklık ettikleri, Allah'a itaatten çıktıkları ve bile bile hakkı inkâr ettikleri için ahiret gününde acıklı bir azap dokunacaktır.

50) Ey Muhammed! Sana mucizeler ve harikulade şeyler indirmeyi teklif eden o kâfirlere de ki: "Ben size Allah'ın hazineleri yanımdadır demiyorum ki benden mucizeler indirmemi, bol rızık vermemi, fakirliğinizi gidermemi istiyorsunuz. Ben gaybı da bilmem. Bu yüzden azabın ne zaman geleceğini, zararınıza ve yararınıza olan gizli şeyleri de bilemem. Ben sadece Allah'ın bana bildirdiği gaybi şeyleri bilebilirim. Size ben gerçekten bir meleğim de demiyorum ki bana göklere yükselmemi, çarşı ve pazarlarda yürümememi, yemememi ve içmememi teklif ediyorsunuz. Bunların hiç biri benim elimde değildir. Ben bu üç şeyden hiçbirini iddia etmiyorum ki, bunlara cevap vermememi, risaletimin doğru olmadığına delil sayasınız. Ben ancak Allah tarafından bana vahyolunana uyarım. Ben Allah'ın emrine bağlıyım. O'nun emrinin dışına çıkamam." Ey Muhammed! Onlara de ki: "Görmeyen ile gören, kâfir ile mü'min, sapıkla doğru yolda giden bir olur mu? Hala dinleyip de düşünmez misiniz?"

51) Ey Muhammed! Kiyamet koptuktan sonra ahiret gününde dünyada iken yaptıklarının hesabını vermek için Rablerinin huzurunda toplanacaklarından korkanları, iman etmesi ümit edilen kimseleri Kur'an'la uyarıp korkut. Yüz çeviren kâfirlere gelince, onları kendi görüşleri ile başbaşa bırak. Onların Allah'tan başka kendilerine yardım edecek ne bir velileri, dostları vardır, ne de şefaatchileri... Kiyamet gününde kâfirler için şefaath yoktur. Umulur ki müşrik ve kâfirler, Allah'a karşı sorumluluklarının bilincinde olup, O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah'ın azabından sakınırlar da sana ve getirdiklerine itaat ederler.

52) Ey Muhammed! Allah'ın ahiret gününde yüzünü görmeyi arzularak, rızasını isteyerek, Allah'a yakın olmak maksadıyla, sabah akşam devamlı olarak Rablerine dua ve ibadet eden İbn Mesud, Suheyb, Habbab, Bilal ve Ammar gibi zayıf mü'minleri, müslüman olabilecekleri ümidiyle dahi olsa müşriklerin isteğine uyarak meclisinden kovma! O müşrik ve inkârcuların amelleri ve günahları yüzünden sana bir sorumluluk yoktur. Senin hatalarından da onlar üzerine bir sorumluluk yoktur. Ne onların rızıkı senin üzerine, ne senin rızıkın onların üzerindedir. Senin rızıkını da onların rızıkını da, ancak alemlerin Rabbi olan Allah verir. Bu yüzden sakın onları kovma. Aksi taktirde zalimlerden olursun. (Rasulullah (s.a.v.) müşriklerin dediklerini yapmadı.)

(53)

53) Böylece: "Allah içimizden bunlara mı lutfetti?" demeleri için biz onların bazısını bazısıyla denedik. Allah şükredenleri daha iyi bilen değil midir?

(54)

54) Ayetlerimize iman edenler sana geldiklerinde onlara de ki: "Size selam olsun. Rabbiniz rahmeti kendi üzerine yazdı ki içinizden her kim cehaletle bir kötülük işler de sonra arkasından tevbe eder ve düzeltirse, mu-hakkak ki O Ğafür'dur, Rahim'dir."

(55)

55) Günahkârların yolu apaçık ortaya çıksın diye ayetleri böylece açıklıyoruz.

(56)

56) De ki: "Muhakkak ki ben sizin Allah'ın yanısıra dua ettiklerinize ibadet etmekten nehyedildim." De ki: "Ben sizin arzularınıza uymam. O takdirde muhakkak sapmış olurum da doğru yola erenlerden olmam."

(57)

57) De ki: "Muhakkak ben Rabbinden apaçık bir delil üzerindeyim. Fakat siz onu yalanladınız. Sizin acele gelmesini istediğiniz şey benim yanımda değildir. Hüküm yalnızca Allah'ındır. O hakkı anlatır. O, ayırdedenlerin en hayırlısıdır."

(58)

58) De ki: "O acele istediğiniz şey benim yanımda ol-saydı elbette benimle aranızda iş bitirilmiş olurdu. Allah zulmedenleri, hakkıyla bilendir."

(59)

59) Gaybın anahtarları O'nun katındadır. Onları O'ndan başkası bilmez. Karada ve denizde her ne varsa O bilir. Bir yaprak düşmeye görsün mutlaka onu bilir. Yeryüzünün karanlıklarında tek bir tane, yaş ve kuru müstesna olmamak üzere hepsi apaçık bir kitaptadır.

53) Böylece: asilzade ve zenginler ayıplama ve alay etme amacıyla: "Allah içimizden bu zayıf ve fakirlere mi lutfetti, hidayet ve bizden önce müslüman olma şerefini bunlara mı ihsan etti?" demeleri için biz onların bazısını bazısıyla, zengini fakir ile, asilzadeyi asilzade olmayan ile, şerefli olanı zelille, kuvvetliyi zayıfla denedik, imtihan ettik. Allah şükredenleri, iman edip salih amel işleyerek Allah'ın lütuf ve fazlını hakedenleri daha iyi bilen değil midir? Elbetteki Allah, kimin şükredeceğini daha iyi bilir ve ona hidayet verir, kimin inkâr edeceğini bilir, onu da rezil eder.

54) Ey Muhammed! Ayetlerimize iman eden o fakir müslümanlar günah işleyerek sana geldiklerinde kalplerini hoş tutmak ve değer vermek için onlara de ki: "Size selam olsun. Rabbiniz, kendisinden bir lütuf ve ihsan olarak merhamet etmeyi kendi üzerine farz kıldı ki içinizden her kim cehaletle, günahının sonucunu düşünmeden, Rabbinin büyüklüğünü unutarak bir kötülük işler de sonra arkasından pişman olarak Allah'a yönelip tevbe eder ve amelini düzeltirse, muhakkak ki Allah, tevbe etmeleri halinde kullarının günahlarını bağışlayan, dünya ve ahirette onlara merhamet edendir."

55) Kâfirlerin, müşriklerin, suçlu günahkârların yolu apaçık ortaya çıksın, iman edenlerin kalbine kimin mü'min kimin kâfir olduğuna dair bir şüphe girmesin diye ayetleri böylece açıklıyoruz. Kur'an ve sahih sünnette mü'minlerin ve kâfirlerin özellikleri birbirinden ayrılmıştır. Müslüman, mü'minleri dost edinir, kâfirleri dost edinmez. Bu yüzden kimin mü'min kimin kâfir olduğunu bilmesi gerekir. Allah'ın mü'min olarak vasıflandırdığı bir kimseyi kâfir, kâfir olarak vasıflandırdığı bir kimseyi mü'min kabul etmek imana aykırıdır. Hüküm zahire göredir. Apaçık bir delil olmadıkça bir mü'mini zanna dayalı delillerle tekfir etmek de sahibini büyük bir vebal altında bırakır.

56) Ey Muhammed! O müşriklere de ki: "Muhakkak ki ben sizin ilah olduğunu zannederek Allah'ın yanısıra dua ettiklerinize ibadet etmekten nehyedildim. Ben yalnızca Allah'a ibadet ederim. O'na hiç bir şeyi şirk koşmam. Allah'tan başka ibadet edilen tüm sahte ilahları reddederim." Ey Muhammed! O müşriklere de ki "Ben sizin Allah'tan başkasına ibadet etme hususundaki arzularınıza uymam. Aksi takdirde muhakkak sapmış olurum da doğru yola erenlerin zümresinden olmam."

57) Ey Muhammed! O müşriklere de ki: "Muhakkak ben Rabbinden apaçık bir delil üzerindeyim, Rabbin bana vahyettiği şeriat deliline ve yapmak veya yapmamakla hüküm vermeyi gerekli kılan akla dayalı apaçık delile dayanmaktayım. Fakat siz, Allah katından bana gelen bu hakkı geçerli hiçbir delile dayanmaksızın yalanladınız. Sizin acele gelmesini istediğiniz ve çabucak size getireceğim azab benim elimde değildir. Gerek azab içinde ve gerekse tüm konularda hüküm yalnızca Allah'ındır. Allah doğruyu haber verir ve yeterli açıklama yapar. O, ayırt edenlerin en hayırlısıdır, kulları arasında en iyi hüküm verendir."

58) Ey Muhammed! O müşriklere de ki "Gelmesini acele istediğiniz o azab benim elimde olsaydı işken ve eziyetlerinizden kurtulmak için, sizi acele cezalandırdırdım ve elbette benimle aranızdaki iş bitirilmiş olurdu. Fakat o Allah'ın elindedir. Allah zulmedenleri, hakkıyla bilendir. Dilerse onlara acele ceza verir, dilerse, cezalarını erteler."

59) Gaybın anahtarları, hazineleri Allah'ın katındadır. Bunlar gizli olan gayb işleridir. Onları Allah'tan başkası bilmez. O'ndan başka hiçkimsenin ilmi onları kuşatamaz. Karada ve denizde her ne varsa en ince ayrıntısına kadar yalnızca Allah bilir. O'nun ilmi ve kudreti, bütün alemlerde olan acı ve garip şeyleri kuşatır. Bir yaprak dalından düşmeye görsün mutlaka düştüğü yeri ve zamanı bilir. Yeryüzünün karanlıklarında tek bir tane, yaş ve kuru müstesna olmamak üzere hepsi Allah katındaki apaçık bir kitapta, Levh-i Mahfuz'da kayıtlıdır. Toprak içinde bulunan küçük bir tohumun yerini, bitip bitmeyeceğini, bu tohumdan ne kadar ürün meydana geleceğini ve bunu kimin yiyeceğini bilir. Allah bunların hepsini ezeli ilminden dolayı bilmiş ve Levh-i Mahfuz'a yazmıştır.

Bu ayet bize Allah'ın külliyatı ve cüz'iyatı bildiğini, O'na niç bir şeyin gizli kalmadığını göstermektedir.

	(60)	
	(61)	
(62)		
(63)		
		(64)
		(65)
		(66)
		(67)
(68)		

60) Sizi geceleyin öldüren ve gündüz ne kazandığınızı bilen, sonra belirlenmiş bir ecel tamamlanıncaya kadar sizi onda diriltten O'dur. Sonra dönüşünüz yalnız O'nadır. Ardından yapmakta olduğunuz şeyleri size haber verecektir.

61) O kulları üzerinde kahir olandır. Üzerinize koruyucular gönderiyor ki nihayet birinize ölüm gelip çatığında elçilerimiz onun ruhunu alırlar, onlar kusur etmezler.

62) Sonra gerçek mevlaları olan Allah'a döndürülürler. Dikkat edin hüküm yalnız O'nundur ve O, hesap görenlerin en süratlisidir.

63) De ki: "Bizi bundan kurtarırsan andolsun şükredenlerden olacağız!" diye gizli ve açık yalvararak dua ettiğiniz zaman karanın ve denizin karanlıklarından sizi kim kurtarır?"

64) De ki: "Ondan ve her türlü sıkıntıdan sizi kurtaran Allah'tır. Sonra da siz şirk koşarsınız."

65) De ki: "O, size üstünüzden ya da ayaklarınızın altından azap göndermeye veya sizi birbirinize kıydırıp kiminizin baskısını kiminize tattırmaya kadir." Bak iyice anlamaları için ayetleri nasıl açıklıyoruz!

66) Kavmin de onu yalanladı. Halbuki o haklıdır. De ki: "Ben sizin üzerinize vekil değilim."

67) Her bir haberin kararlaştırılmış bir zamanı vardır. Yakında siz de bileceksiniz.

68) Ayetlerimiz hakkında dalanları gördüğün zaman onlar başka bir söze geçinceye kadar onlardan yüz çevir. Şeytan sana unutturursa, hatırladıktan sonra o zalimler topluluğu ile beraber oturma!

60) Sizi geceleyin öldüren, yani uyutmak suretiyle ruhlarınızı alan ve gündüz ne kazandığınızı bilen, sonra hayatınızın sona ermesi için belirlenmiş bir ecel, süre tamamlanıncaya kadar sizi onda diriltten, yani gündüz vakti uykunuzdan uyandıran Allah'tır. Sonra kıyamet günü dönüşünüz yalnız Allah'adır. Allah o gün size dünyada iken yapmakta olduğunuz hayır şer tüm amelleri haber verecek ve herkesi dünyada iken yaptıklarından dolayı hesaba çekecektir.

61) O kulları üzerinde kahir olandır, her şeye hükmedicidir. Her şey O'nun azamet ve büyüklüğüne boyun eğmiştir. Sizin üzerinize hayır şer tüm amellerinizi tesbit edecek kiramen katibin melekleri ve sizi kaza ve belalardan koruyucu muhafaza melekleri gönderir. Nihayet birinize ölüm gelip çatığında elçilerimiz onun ruhunu alırlar. Melekler görevlerinde asla kusur etmezler, Allah'ın emrine kayıtsız şartsız itaat ederler. Kiramen katibin melekleri, insanın yapmadığı bir şeyi yazmaz, yaptığı bir şeyi de yazmamazlık etmez. Hafaza melekleri de Allah'ın izni dahilinde insanı kaza ve belalardan korur. İnsanın başına bir kaza gelirse bu meleğin hatası değil, Allah'ın takdiridir. Ölüm melekleri de insanın eceli geldiği vakit, bir saniye dahi ne önce hareket eder, ne de te'hir eder. Onlar Allah'ın emirlerine harfiyyen uyarlar.

62) Sonra kullar, ahirette diriltildikten sonra yaratıcıları, malikleri ve gerçek mevlaları olan Allah'a döndürülürler. O, öyle bir Allah'tır ki, hüküm ve tasarruf yalnız O'na aittir. O, sadece adaletle hükmedendir. Dikkat edin, iyi bilin ki, gökyüzünde olduğu gibi yeryüzünde de, dünyada olduğu gibi ahirette de hüküm vermek yalnızca Allah'a aittir. Allah, ahiret gününde sizi dünyada iken yaptıklarınız amellerden dolayı hesaba çekecektir. O, hak ile batılı ayıracak ve hasımlar arasında hükümünü verecektir. Allah hesap görenlerin en süratlisidir. Onu hiçbir hesap diğer hasaptan ve hiçbir iş diğer işten alıkoyamaz. Dünya günlerinden bir günün yarısı kadar bir zaman içerisinde, bütün mahlukatın hesabını görür.

63) Ey Muhammed! Sıkıntı anında yalnızca Allah'a dua eden, rahat hallerde ise Allah'la beraber başka ilahlara da ibadet eden o müşriklere de ki: "Bizi bu karanlıklardan ve şiddetlerden kurtarırsan andolsun sana şükreden mü'minlerden olacağız!" diye kalbinizle gizli olarak ve dilinizle açıkça yalvararak dua ettiğiniz zaman yolculuklarınızda karanın ve denizin şiddet, korku ve karanlıklarından sizi kim kurtarır?"

64) Ey Muhammed! O müşriklere de ki: "Karanın ve denizin karanlığından ve her türlü sıkıntıdan sizi kurtaran yalnızca Allah'tır. İbadet yalnızca O'nun hakkıdır. Siz bütün bunları bildikten ve Allah'ın sizi kurtardığını gördükten sonra halâ Allah'ın yanısıra başka şeylere de ibadet etmek suretiyle Allah'a şirk koşarsınız."

65) Ey Muhammed! O müşriklere de ki: "Allah, gökten yıldırımlar göndermekle, volkanların attığı taşlar ve lavlarla, üzerinize taş yağdırmakla, tufan, gök gürültüsü ve kasırgalarla helak etmeye veya Karun ve Medyen halkına yapıldığı gibi sizi de yere batırmak, deprem ve yer sarsıntısı gibi, ayaklarınızın altından gelecek azaplar ile cezalandırmaya veya sizi her biri farklı isteğe sahip olan farklı firkalar haline getirerek birbirinize kıydırıp kiminizin baskısını kiminize tattırmaya kadir." Ey Rasulüm, bak iyice anlamaları ve düşünmeleri için ayetleri, hüccetleri ve delilleri nasıl açıklayıp izah ediyoruz!

66) Ey Muhammed! Senin kavmin Kureyş de bu Kur'an'ı yalanladı. Halbuki o Allah tarafından hak olarak gelmiş apaçık bir kitaptır. Ey Muhammed! Onlara de ki: "Ben sizin üzerinize vekil, kontrolcü, başınıza musallat olmuş biri değilim. Ben ancak bir uyarıcıyım."

67) Allah'ın verdiği her bir haberin kararlaştırılmış, meydana geleceği bir zamanı vardır. O, söylediğinden vazgeçmez ve ertelemeye de. Yakında yalanlamanıza ve şirkinize mukabil başınıza gelecek bu azabı siz de bileceksiniz.

68) Ey Muhammed! Ayetlerimiz hakkında tenkit, yalanlama ve alay etmek suretiyle münasebetsizliğe dalanları gördüğün zaman onlar başka bir söze geçinceye kadar onlardan yüz çevir, onları protesto ederek yanlarından kalk. Şeytan sana onlarla oturmanın yasak olduğunu unutturursa, hatırladıktan sonra o kâfir, müşrik, zalim ve fasıklar topluluğu ile beraber oturma! Çünkü küfre rıza da küfürdür.

(69)

(70)

(71)

(72)

(73)

69) Sakınanlar üzerine onların hesabından birşey yoktur. Ancak sakınırlar diye hatırlatmak gerekir.

70) Dinlerini bir oyun ve bir eğlence edinenleri ve dünya hayatının aldatmış olduğu kimseleri bırak. Onunla hatırlat ki bir nefis kendi kazandıklarıyla helake düşmesin. O taktirde onun Allah'tan başka ne bir velisi vardır ne de şefaathçisi. Her türlü fidyeyi verse de kabul edilmez. İşte onlar, kazandıkları sebebiyle helake uğrayanlardır. İnkâr ettikleri için onlara kaynar sudan bir içecek ve can yakıcı bir azap vardır.

71) De ki: "Bize yararı ve zararı olmayan Allah'tan başka şeylere mi ibadet edelim? Allah bizi doğru yola ilettikten sonra şeytanların saptırıp şaşkın şaşkın dolaştırdığı, arkadaşlarının "Bize gel!" diye doğru yola çağırdukları kimse gibi öççelerimiz üzerinde gerisin geri-ye mi döndürüleceğiz?" De ki: "Muhakkak ki Allah'ın hidayeti doğru yolun ta kendisidir. Biz de alemlerin Rabbine teslim olmakla emrolunduk."

72) Ayrıca: "Namazı dosdoğru kılın ve O'ndan sakının!" Yalnız O'nun huzuruna toplanacaksınız.

73) O, gökleri ve yeri hak ile yaratandır. O'nun "ol" diyeceği gün o da olur. O'nun sözü hak. Sur'a üfürüleceği günde mülk yalnız O'nundur. Görüneni de görünmeyeni de hakkıyla bilendir. Şüphesiz O Hakîm'dir, Habîr'dir.

69) Kâfirlerden uzaklaşıp onlarla beraber oturmaktan sakınan mü'minler üzerine, kâfirlerin Kur'an'la alay etmeleri ve insanları Allah yolundan saptırmaları sebebiyle herhangi bir sorumluluk yoktur. Fakat mümkün olduğu kadar öğüt ve nasihat yoluyla, mü'minlerin onları uymaları ve yaptıkları çirkin fiillere güçleri nisbetinde engel olmaya çalışmaları ve hoşlanmadıklarını göstermeleri gerekir. Böyle yaptıkları takdirde belki onlar, mü'minlerden utanarak Kur'an hakkında dedikoduya dalmaktan, ileri geri konuşmaktan uzak dururlar. Çünkü mü'minler onları bu halde gördüklerinde meclislerini terkedeceklerdir.

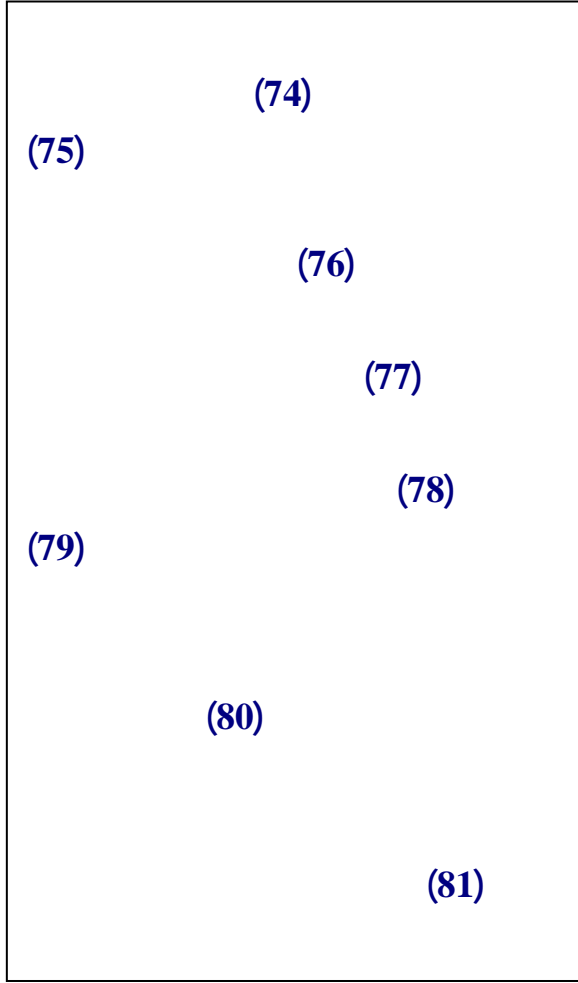
70) Hürmet ve saygı gösterilmesi gereken İslam Dinini, onunla alay ederek bir oyun ve bir eğlence haline getirenleri ve fani dünya hayatının aldatmış olduğu, öldükten sonra dirilmenin olmayacağını zanneden kimseleri bırak, onları terket. Hiçbir nefsin, kötü amelinden dolayı helake sürüklenmemesi ve rehin alınmaması için Kur'an ile insanlara öğüt ver. Aksi taktirde o nefsin Allah'ın azabından kurtaracak Allah'tan başka ne bir velisi, dostu ve yardımcısı vardır ne de şefaathçisi. Bu nefis Allah'ın azabından kurtulmak için her türlü fidyeyi, isterse dünya dolusu altın verse de ondan kabul edilmez. İşte onlar, kazandıkları çirkin amelleri ve kötü inançları sebebiyle helake uğrayanlardır. İnkâr ettikleri için onlara karınlarında gurultu edecek ve barsaklarını parçalayacak kaynar sudan bir içecek, şarap ve can yakıcı, elem verici sürekli bir azap vardır. Bu, onların işledikleri suçlara karşılık verilecek en uygun cezadır.

71) Ey Muhammed! Onlara de ki: "Allah'ı bırakıp da, kendilerine dua ettiğimiz takdirde bize fayda vermeyen ve kendilerini terkettiğimiz takdirde bize bir zararı dokunmayan Allah'tan başka şeylere mi ibadet edelim? Allah bizi şirk ve küfürden kurtarıp doğru yol olan İslam'a ilettikten sonra şeytanların çarpıp saptırdığı, çöllerde ve helak yerlerinde, nereye gideceğini bilemeyecek kadar şaşkın şaşkın dolaştırdığı ve derin bir çukura attığı, bu esnada müslüman arkadaşlarının "Bize gel!" diye doğru yola çağırdukları halde onlara uymayan kimse gibi öççelerimiz üzerinde gerisin geriye dalâlete, şirke ve küfre mi döndürüleceğiz?" Ey Muhammed! Onlara de ki: "Muhakkak ki Allah'ın bizi hidayet ettiği İslam dini doğru yolun ta kendisidir. Bunun ötesinde ne varsa sapıklıktır. Biz de bütün hal ve hareketlerimizle alemlerin Rabbi olan Allah'a teslim olmakla emrolunduk. Yalnızca O'na ibadet eder, O'na hiçbir şeyi şirk koşmayız. Allah'tan başka ibadet edilen tüm sahte ilahları ve tağutları reddederiz. Şirkten ve şirk ehlinde uzaklaşırız. Bizi İslam dininden çıkaracak her türlü söz, fiil ve inançtan uzak dururuz. Allah ve Rasulü'nün hükümlerine kayıtsız şartsız teslim oluruz."

72) Ey Muhammed! Onlara de ki: "Müslüman olduktan sonra namazı rükun ve şartlarını yerine getirerek, huşu içerisinde devamlı kılın ve Allah'a karşı sorumluluğunuzun bilincinde olup, O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah'ın azabından sakının!" Ey insanlar! Ahiret gününde kabirlerinizden çıkarılıp mahşer meydanında, dünyada iken yaptıklarınızın hesabını vermek üzere yalnız Allah'ın huzurunda toplanacaksınız. Dünyada iken bu şuurla hareket edin.

73) Allah, yedi gökleri, yedi yerleri ve içerisindekilere hak ile yaratan, onların sahibi ve onları idare edendir. Onları boş yere yaratmadı. Aksine orada anılması ve kendisine şükredilmesi için yarattı. Allah'ın "ol" demesiyle her şeyin olacağı gün O'nun azab ve cezasından korkun. O'nun sözü hak, doğrudur, şüphesiz meydana gelecektir. Sur'a ilk kez üfürüleceği gün olan kıyamet gününde, insanların hesaba çekilmek için kabirlerinden çıkarılacağı Sur'a ikinci kez üfürüleceği ahiret gününde de mülk yalnız O'nundur. Allah gizliyi, açığı, duyu organlarımızın ve gözlerin idrak edemediği şeyleri ve gece ve gündüz gördüklerimizi de hakkıyla bilendir. Şüphesiz O hüküm ve hikmet sahibidir, herşeyi yerli yerinde yapar, gizli açık her şeyden haberdardır, herkese yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlık etmeden verecektir.

Ebu Hayyan şöyle der: "Bu, bir şeyi yokluk aleminden varlık alemine çıkarmayı ve bunun süratini gösteren bir temsildir. Yoksa burada kendisine emir verilen bir şey yoktur. Her şey Allah istediği an meydana gelir, bir saniye bile beklemez."

74) Hani İbrahim babası Azer'e: "Sen bir takım putları ilah mı ediniyorsun? Gerçekten de ben seni ve kavmini apaçık bir sapıklık içinde görüyorum." demişti.

75) Biz İbrahim'e yakın sahiplerinden olsun diye göklerin ve yerin mülkünü böylece gösteriyorduk.

76) Gece onu örtünce bir yıldız görmüş ve demişti ki: "Bu imiş benim Rabbim!?" O sönünce de: "Ben böyle sönenleri sevemem." demişti.

77) Ardından ayı doğarken görünce: "Bu imiş benim Rabbim!?" demişti. O da kaybolunca: "Andolsun ki Rabbim beni doğru yola iletmezse elbette sapanlardan olurum." demişti.

78) Sonra güneşi doğarken görünce: "Bu daha büyük olduğu için bu imiş benim Rabbim!?" demişti. O da batınca: "Ey kavimim! Ben sizin şirk koştüğünüzden uzağım." demişti.

79) "Muhakkak ki ben hanif olarak yüzümü gökleri ve yeri yaratana çevirdim ve ben müşriklerden değilim."

80) Kavmi onunla mücadeleye girişti. O da dedi ki: "O beni doğru yola iletmişken Allah hakkında benimle mücadele mi ediyorsunuz? Ben sizin O'na ortak koştuklarınızdan korkmam ancak Rabbim'in dilemesi müstesna. Rabbim'in ilmi her şeyi kuşatmıştır. Hala düşünmeyecek misiniz?"

81) "Allah'ın size hakkında hiçbir delil indirmedığı şeyi siz O'na ortak koştuktan korkmuyorsunuz da ben sizin ortak koştuklarınızdan nasıl korkarım. Şu halde bu iki gruptan hangisi güven duymaya daha layıktır? Eğer bilerseniz..."

74) Ey Muhammed! İbrahim'in dini üzere olduğunu iddia eden putperest kavmine şu kıssayı hatırlat: Hani bir zamanlar Allah'ın dostu İbrahim babası veya amcası olan Sam b. Nuh'un oğullarından Azer'i ayıplayarak: "Seni yoktan yaratan, sana iyi bir şekil ve rızık veren Allah'ı bırakıp da bir takım putları, taştan yapılan heykelleri ilah mı ediniyorsun? Onlara mı ibadet ediyorsun? Gerçekten de ben seni ve kavmini haktan uzak, apaçık bir sapıklık içinde görüyorum." demişti.

75) İşte biz İbrahim'e yakın sahiplerinden olsun, Allah'a şeksiz şüphesiz iman etsin diye babasının putlara tapmasının batıl olduğu hakkında gerçeği ona gösterdiğimiz gibi, göklerin ve yerin mülkünü, engin saltanatını da böylece gösteriyorduk. Ona yerler ve gökler açıldı. En üstte ve en altta bulunan hükümlerliği gözleriyle gördü.

76) Gece, bütün aydınlıkları karanlığı ile örtünce, İbrahim gökyüzünde parlayan bir yıldız, Zühre veya Müşteri gezegeni görmüş ve kavminin, Allah'ı bırakıp putlara ve yıldızlara tapma hususundaki cehalet ve hatalarını görme ve delil getirme yöntemiyle kendilerine göstermek, onları reddetmek knamak ve derece derece onları helake götüren bu sapıklıktan kurtarmak amacıyla, mutaassıp olmayıp insaf ile hareket ederek demişti ki: "Sizin iddianıza göre bu imiş benim Rabbim!?" Yıldız batınca İbrahim: "Ben böyle batan şeylere tapmayı sevemem." demişti. Çünkü ma'budun durumunun değişmesi ve bir yerden başka bir yere intikali doğru değildir. Esasen bunlar, cisimlerin niteliklerindedir. (İbrahim'in (a.s.) bir an olsun yıldızı, ayı ve güneşi Rabbi diye düşünmesi haşâ cehaleti sebebiyle onları rab olarak düşünmesi değildir. İbrahim (a.s.) bir rasuldür. Rasuller de masumdurlar.)

77) Ardından ayı doğarken görünce, kavminin taptıkları şeylerin batıl olduğuna dikkatleri çekmek ve beysinsiz olduklarını göstermek amacıyla önce dediği gibi: "Sizin iddianıza göre bu imiş benim Rabbim!?" demişti. Ay da batıp gözden kaybolunca: "Andolsun ki Rabbim sizin taptığınız şeylerin batıl olduğunu gösterip, beni doğru yol olan İslam'a iletmezse elbette hak yoldan sapanlardan olurum." demişti.

78) Sonra güneşi doğarken görünce: "Bu daha büyük olduğu için sizin iddianıza göre herhalde bu imiş benim Rabbim!?" demişti. Güneş de batınca: "Ey kavimim! Ben sizin Allah'a şirk koştüğünüz ilahlardan uzağım." demişti.

79) İbrahim, müşrik babasına ve Allah'a daha çok yaklaşacağına inandıkları için yıldızlara tapan kavmi Keldanilere dedi ki: "Muhakkak ki ben hanif olarak, her türlü şirkten uzaklaşarak yüzümü, kendimi gökleri, yerleri ve içerisinde bulunan yıldızları, ayı, güneşi, her şeyi bir örneğe ihtiyaç duymaksızın yaratan, eşi, ortağı, dengi ve benzeri olmayan Allah'a çevirdim ve ben asla Allah'a şirk koşan müşriklerden değilim. Bütün hayatımı Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde düzenleyeceğim. Yalnızca O'na ibadet edeceğim. O'na hiçbir şeyi şirk koşturmayacağım. O'ndan başka ibadet edilen tüm sahte ilahları ve tağutları reddedeceğim. Her konuda yalnızca Allah'a güveneceğim."

80) Tevhid konusunda, ilahları hakkında kavmi onunla mücadele ve münazaraya girişti. İlahları ile onu korkutmaya çalıştı. İbrahim de onları knayarak dedi ki: "Allah bana basiret vermiş ve beni doğru yol olan İslam'a iletmişken Allah'ın varlığı ve birliği hakkında benimle mücadele mi ediyorsunuz? Ben sizin Allah'ı bırakıp da ibadet etmek suretiyle O'na ortak koştuklarınız ilahlardan korkmam. Çünkü onlar ne zarar verebilir, ne de menfaat sağlayabilirler. Ne görebilir ne de işitebilirler. Sizin iddia ettiğiniz hiçbir şeyi yapamazlar. Ancak Rabbim, hoş gitmeyen bir şeyin benim başıma gelmesini isterse bu olur. Rabbim'in ilmi her şeyi kuşatmıştır. Hiç bir şey O'nu aciz bırakamaz. Hala düşünmeyecek, ibret almayacak mısınız?"

81) "Allah'ın size hakkında hiçbir delil ve hüccet indirmedığı şeyi siz O'na ortak koştuktan korkmuyorsunuz da ben sizin Allah'a ortak koştuklarınız ilahlardan nasıl korkarım. Şu halde bu iki gruptan hangisi güven duymaya, emniyet içerisinde olmaya daha layıktır? Biz mi siz mi? Biz, Allah'ı delillerle tanıdık ve sadece ona ibadet ettik. Siz ise putları ona ortak koştunuz ve tek hesaba çekici olan Allah'ı inkâr ettiniz. Eğer biliyorsanız söyleyin."

	(82)
(83)	
(84)	
(85)	
	(86)
(87)	
	(88)
(89)	
	(90)

82) İman edenler ve imanlarına zulüm karıştırmayanlara gelince işte güven onlar içindir; hidayete erenler de onlardır.

83) İşte bu kavmine karşı İbrahim'e verdiğimiz hüccetimizdir. Biz dilediğimizi derece derece yükseltiriz. Muhakkak Rabbin Hakîm'dir, Alîm'dir.

84) O'na İshak'ı ve Yakub'u verdik. Hepsini hidayete erdirdik. Daha önce de Nuh'u ve onun soyundan Davud'u, Süleyman'ı, Eyyub'u, Yusuf'u, Musa'yı ve Harun'u da hidayete erdirdik. Biz iyilik yapanları işte böyle mükafatlandırırız.

85) Zekeriyya'yı, Yahya'yı, İsa'yı ve İlyas'ı da... Hepsi de salihlerdendi.

86) İsmail'i, Elyesa'yı, Yunus'u ve Lut'u da. Hepsini alemlere üstün kıldık.

87) Babalarından, soylarından ve kardeşlerinden kimini de... Onları seçtik ve onları dosdoğru yola ilettik.

88) Bu, Allah'ın hidayetidir. Kullarından dilediğini onunla hidayete erdirir. Eğer onlar da şirk koşsalardı yaptıkları boşa giderdi.

89) Onlar kendilerine kitap, hikmet ve nübüvvet verdiğimiz kimselerdir. Onları inkâr ediyorlarsa, onları inkâr etmeyen bir topluluğu onlara vekil kılmışızdır.

90) İşte bunlar Allah'ın hidayet ettiği kimselerdir. O halde sen de onların doğru yoluna uy. De ki: "Ben bunun için bir ücret istemiyorum. O ancak alemler için öğüttür."

82) Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip salih amel işleyenler ve imanlarına zulüm, şirk karıştırmayanlara gelince işte dünyada mutlu olmak, ahirette de cehennem azabından emin olmak onlar içindir; hidayete erenler ve dosdoğru yol üzerinde olanlar da onlardır.

83) İşte bu İbrahim'in Allah'ın birliğine dair getirdiği, güneşin, ayın ve yıldızların batması gibi deliller, kavmine karşı onun için kesin bir delil olsun diye ona verdiğimiz hüccet ve delillerimizdir. Biz dilediğimize ilim, anlayış ve risalet vererek makamını derece derece yükseltiriz. Muhakkak Rabbin hüküm ve hikmet sahibidir, her şeyi yerli yerine koyar, gizli açık her şeyi bilir, herkese yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlığa uğratmaksızın verecektir.

84) Yalnızca Allah'a ibadet edip O'na hiç bir şeyi şirk koşmamak amacıyla yıldızlara tapan kavmini terkedip hicret eden İbrahim'e ihtiyarlayıp çocuktan kesildikten sonra soyunun devamıyla mesut olsun diye, eşi Sara'dan doğan oğlu İshak'ı ve torunu Yakub'u verdik. Hepsini hidayete erdirdik. Onların her birine saadet yolunu gösterdik, risalet ve hikmet verdik. İbrahim'den önce de insanlığın ikinci atası olan Nuh'a doğru yolu gösterdik ve onu kavmine rasul olarak gönderdik. İbrahim'in soyundan hükümdar ve rasul olan Davud'u ve yine hem hükümdar hem de rasul olan onun oğlu Süleyman'ı, imtihan ve belalara katlanmada sabır örnekleri olan Eyyub'u ve Yusuf'u, Allah'ın kendisiyle konuşma nimetine eren Musa'yı ve kardeşi Harun'u da hidayete erdirdik. Bunların hepsini kavimlerine rasul olarak gönderdik. Biz Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip bu iman gereği olarak salih amel işleyen ve Allah'ı görüyormuşçasına O'na ibadet eden, O'nun huzurunda hesaba çekileceğinin şuuruyla hareket eden insanları İbrahim'i mükafatlandırdığımız gibi işte böyle mükafatlandırırız.

85) Allah, Zekeriyya'yı, Zekeriyya'nın oğlu Yahya'yı, Yahya'nın kuzeni İsa'yı ve İlyas'ı da kavimlerine rasul olarak gönderdi. Hepsi de salihlerdendi. Dünya malına önem vermeyen, zühd ve takva sahibi kimselerdi.

86) Allah, İbrahim'in eşi Hacer'den doğan oğlu İsmail'i, Elyesa'yı, Metta oğlu Yunus'u ve İbrahim'in yeğeni Haran oğlu Lut'u da kavimlerine rasul olarak gönderdi. Risalet vererek hepsini kendi zamanlarındaki alemlere üstün kıldık.

87) Bu rasullerin babalarından, soylarından ve kardeşlerinden bir çoğunu da hidayete ilettik. Onları seçtik ve onları dosdoğru yol olan İslam'a ilettik ve bu yolda sabit kıldık.

88) İşte bu yola ulaşmak, Allah'ın hidayetidir, dosdoğru yoldur. Allah, kullarından dilediğini, hakeden kimseleri onunla hidayete erdirir. Eğer o rasuller, faziletlerine ve derecelerinin yüksekliğine rağmen Allah'a şirk koşsalardı yaptıkları salih ameller boşa giderdi. Hal böyle olunca başkalarının durumu nasıl olur?!

89) İşte onlar kendilerine semavi kitapları indirmek, rabbani hikmet, nübüvvet ve risalet vermek suretiyle ihşanda bulunduğumuz kimselerdir. Ey Muhammed! Senin zamanındaki kâfirler eğer ayetlerimizi inkâr ediyorlarsa, bilsinler ki onları inkâr etmeyen bir topluluğu, Medine'deki ensar ve muhacirleri onlara vekil kılmışızdır, onların korunmasını ve gözetilmesini nebi ve rasullerimize vermişizdir.

90) İşte yukarıda adı geçen nebi ve rasuller Allah'ın kendilerine hidayet nasip ettiği, doğru yolu gösterdiği kimselerdir. O halde sen de onları kendine örnek al ve onların doğru yoluna uy. Ey Muhammed! Kavmine de ki: "Kur'an'ı tebliğ etmeye karşılık ben sizden bir ücret, mal, para, mekî istemiyorum. Ben bu işi sadece Allah rızası için yapıyorum. Bu Kur'an, ancak alemler için bir öğüt ve nasihatır. Kıyamete kadar tüm insanlar ve cinler bu davete muhataptır. Dileyeni iman eder, dileyeni inkâr eder. Ben kimseyi iman etmeye zorlamam. Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip salih amel işleyenler cennete, şirk ve küfür işleyenler ise tebbe etmeden ölürlerse cehenneme gireceklerdir. Orada ebedi bir şekilde can yakıcı bir azaba uğrayacaklardır."

(91)

(92)

(93)

(94)

91) Allah'ı hakkıyla O'nun kadrini gereği gibi takdir edemediler de: "Allah beşere hiçbir şey indirmemiş-tir." dediler. De ki: "O halde Musa'nın insanlar için bir nur ve hidayet olarak getirdiği kitabı kim indirdi, ki siz onu parça parça kâğıtlar haline getirip kimini açıklıyor, pek çoğunu da gizliyorsunuz? Üstelik sizin bilmediğiniz atalarınızın da bilmediği şeyler size öğretilmiş-tir." Sen: "Allah'tır." de sonra onları bırak daldıkları bataкта oynayadursunlar.

92) İşte bu da kendisinden öncekileri doğrulayıcı olmak üzere şehirlerin anası ile çevresindekileri uyarman için bizim gönderdiğimiz mübarek bir kitaptır. Ahirete iman edenler ona da iman ederler. Onlar namazlarını da muhafaza ederler.

93) Allah'a yalan iftira edenden yahut kendisine hiçbir şey vahyolunmamışken "Bana da vahyolundu." Diyenden, bir de: "Allah'ın indirdiğinin benzerini ben de indiririm." diyenden daha zalim kim olabilir? Sen zalimleri ölümün sıkıntıları içinde meleklerin de ellerini uzatarak: "Canlarınızı çıkarın! Allah'a karşı hak olmayanı söylediğiniz ve O'nun ayetlerine karşı kibirlendiğiniz için bugün alçaltıcı bir azapla cezalandırılacaksınız!" derlerken bir görsen!

94) Andolsun ki bize sizi ilk defa yarattığımız gibi tek başına geldiniz ve size bağışladığımız şeyleri arkanızda bıraktınız. İçinizden gerçekten ortak olduklarını boş yere iddia ettiğiniz şefaathçilerinizi de yanınızda görmüyoruz. Andolsun, onlarla aranızdaki bağlar kopmuş ve iddia ettikleriniz sizden uzaklaşıp gitmiştir.

91) Yahudiler, Allah'ı hakkıyla bilemediler ve O'nun kadrini gereği gibi takdir ve ta'zim edemediler. O'na layık olan saygıyı gösteremediler. Çünkü onlar vahyi ve rasullerin gönderilişini inkar ederek: "Allah bir beşere, Adem oğullarından bir insana hiçbir şey indirmemiştir." dediler. Muhammed'e Kur'an'ın inişini şiddetle inkâr etmek için bu çok çirkin şeyi ağızlarıyla söylediler. Ey Muhammed! O inatçı Yahudilere de ki: "O halde Musa'nın insanlar için bir nur ve hidayet olarak getirdiği kitabı, Tevrat'ı kim indirdi, ki siz onu parça parça kâğıtlar, yapraklar haline getirip kimini açıklıyor, menfaatinize aykırı gelenlerden pek çoğunu da gizliyorsunuz? Üstelik Tevrat'ta sizin daha önceden bilmediğiniz atalarınızın dahi bilmediği Allah'ın bir oluşu, eşi, ortağı, dengi ve benzeri olmadığı, ahiret yurdu, cennet ve cehennem vb. bir çok faydalı şeyler size öğretilmiştir." Ey Muhammed! Sen onlara cevap olarak: "Tevrat'ı Allah indirmiştir." de sonra bu batıla dalışla, kendilerine dönecek hiçbir fayda elde edemeyip, tıpkı oynayan çocuklar gibi onları bırak daldıkları bataкта oynaya dursunlar. Yakında cehennem azabını gördüklerinde akılları başlarına gelir. O gün pişmanlıkları kendilerine hiçbir fayda vermeyecektir.

92) İşte Muhammed'e indirilen bu Kur'an da kendisinden önce inen Tevrat ve İncil'in Allah katından gelen bozulmamış hallerini doğrulayıcı olmak üzere şehirlerin anası olan Mekke ile çevresindekileri, tüm yeryüzündeki insanları ve cinleri, hatta Kıyamete kadar gelecek olan tüm insanları ve cinleri Allah'ın azabıyla korkutarak uyarman için bizim gönderdiğimiz fayda ve menfaati çok, mübarek bir kitaptır. Allah'ın izniyle İsrail tarafından Sur'a ilk kez üfürmeyle başlayacak olan kıyamet koptuktan sonra İsrail'in ikinci kez Sur'a üfürmesiyle insanların kabirlerinden kalkıp dünyada iken yaptıkları hayır şer tüm amellerin hesabını vermek üzere mahşer meydanında toplanacakları Ahiret gününe iman edenler Kur'an'a iman ederler, hükümlerine kayıtsız şartsız teslim olurlar. Hayatlarını Kur'an ve sahih sünnete göre düzenlerler. Çünkü bu kitap vaad ve tehdit, müjde ve korkutma ihtiva eder. Onlar namazlarını da muhafaza ederler, rükun ve şartlarını yerine getirerek, huşu içerisinde, vaktinde devamlı bir şekilde eda ederler.

93) Nadr b. Haris, Müseylemetü'l-Kezzab, Esvedü'l-Ansi gibi Allah'a karşı yalan yere iftira edenden, uzak olduğu şeyi O'na nisbet edenden yahut kendisine hiçbir şey vahyolunmamışken "Bana da vahyolundu. Aklıma şu geldi. Kalbim bana şunu haber verdi. Kalbim bana Allah'tan şunu haber verdi." diyenden, bir de: "Allah'ın indirdiğinin benzerini ben de indiririm. İstese Muhammed'e gelen Kur'an'ın bir benzeri biz de söyleyebiliriz." diyenden daha zalim kim olabilir? Elbetteki böyle bir kimseden daha zalim yoktur. Sen o zalimleri ölümün sarhoşluğu, sıkıntıları ve şiddeti içinde azab meleklerinin de ruhlarını cesetlerinden bir an evvel çıkarması için ellerini uzatıp yüzlerine ve kıçlarına vurarak: "Haydi canlarınızı azaptan kurtarın! Ruhlarınızı bedenlerinizden çıkarıp getirin. Allah'a karşı hak olmayanı söylediğiniz, iftira attığınız, O'na çocuk ve ortak nisbet ettiğiniz ve O'nun ayetlerine karşı iman etmeyip kibirlendiğiniz için bugün alçaltıcı, küçültücü bir azapla cezalandırılacaksınız!" derlerken bir görsen! Yeryüzünde haksız yere büyüklüyor. Çünkü o, insan dışkısı taşıyan, aslı pis bir nutfeye ve sonu pis bir leş olan varlıktır. Gerçekte, yeryüzünde büyüklük taslama, hiç bir durumda yapan için doğru olmayan boş ve anlamsız kendini beğenmişlikten kaynaklanmaktadır.

94) Andolsun ki bize sizi ilk defa yarattığımız gibi tek başına hesap vermek için aile, mal ve çocuktan ayrı olarak teker teker, yalınayak, çıplak ve sünnetsiz olarak geldiniz ve dünyada size bağışladığımız malları bu zor günde size bir faydası olmayacağı için arkanızda bıraktınız. O gün herkesin kendine yetecek işi olacağı için kimse kimsenin çıplak haliyle ilgilenmeyecek. İçinizden gerçekten Allah'a ibadette ortak olduklarını boş yere iddia ettiğiniz ilahlarınızı, şefaathçilerinizi de yanınızda göremiyoruz. Andolsun, onlarla aranızdaki ilişkiler, bağlar kopmuş, birliğiniz bozulmuş, ortak ve şefaathçi olduğunuzu boş yere iddia ettikleriniz sizden uzaklaşıp gitmiştir. O gün onların kendilerine bile faydaları olmayacaktır. Ancak sizin -kendileri razı olmadığı halde- taptığınız melek, nebi, rasul ve salih kimseler, Allah'ın izniyle razı olduğu mü'minlere şefaath edecektir. Şirk ve küfür işleyenlere ise şefaath yoktur. Onlar ebedi olarak cehennemdedirler.

(95)

(96)

(97)

(98)

(99)

(100)

(101)

95) Şüphesiz ki Allah taneyi ve çekirdeği yaran; ölüden diriye, diriden de ölüyü çıkarandır. İşte Allah budur. O halde nasıl döndürülüyorsunuz?

96) Sabahı yaran, geceyi sükunet kılan, güneşi ve ayı da birer hesap ölçüsü yapan O'dur. İşte bu Aziz ve Alim olan Allah'ın takdiridir.

97) Karanın ve denizin karanlıklarında onlarla yolunuzu bulasınız diye sizin için yıldızları yaratan O'dur. Muhakkak biz ayetleri bilen bir topluluk için genişçe açıkladık...

98) Sizi tek bir nefisten meydana getiren O'dur. Sonra bir yerleşme yeri bir de emanet yeri vardır. Muhakkak biz ayetleri kavrayabilen bir topluluk için genişçe açıkladık.

99) Gökten su indiren de O'dur. Biz bununla her türlü bitkiyi çıkardık. Ondan bir yeşillik çıkardık. Ondan da birbiri üzerine binmiş taneler çıkardık. Hurma tomurcundan yere sarkmış salkımlar, birbirine hem benzeyen, hem benzemeyen üzüm bağları, zeytin ve nar bahçeleri... Meyvesine bir meyve verdiği zaman, bir de olgunlaştığı zaman bakiverin. Şüphesiz bütün bunlarda iman eden bir toplum için ayetler vardır.

100) Cinleri Allah'a ortak koşular; halbuki onları O yaratmıştır. Bir de bilgisizce O'na oğullar ve kızlar uydurdular. O ise onların nitelemelerinden münezzehtir.

101) Göklere ve yeri örneksiz olarak yaratan O'dur. O'nun bir eşi yokken nasıl çocuğu olabilir?! Her şeyi yaratan O'dur. Şüphesiz O her şeyi hakkıyla bilendir.

95) Şüphesiz ki Allah, bitkinin çıkması için toprağın altındaki tohumu, taneyi ve yeşil ağacın çıkması için de ölü çekirdeği yaran; ölüden diriye, kuru tohumdan yumuşak ve taze bitkiyi, yumurtadan tavuğu, kâfirden mü'mini, diriden de ölüyü, gelişmekte olan canlı bitkiden kuru tohumu, tavuktan yumurtayı, mü'minden kâfiri çıkarandır. İşte kainatı yaratan ve idare eden Allah budur. O halde, bu açıklamalardan sonra nasıl haktan batıla döndürülüyor, Allah'tan başka varlıklara ibadet ediyorsunuz?

96) Allah gecenin siyahlığını ve karanlığını yarıp sabahın aydınlığını çıkaran, insanların istirahataya çekilip dinlenmeleri için geceyi sükunet kılan, güneşi ve ayı da insanların menfaatleri ile ilgili ince birer hesap ölçüsü kılan O'dur. Zamanın, gece ve gündüzün hesabı onlarla bilinir. İşte bilinen hesap ile bunları yürütmek, galip ve güçlü olan, asla mağlup edilmeyen, yaratıklarına faydalı olanı ve onların tedbirini kısacası gizli açık her şeyi bilen ve herkese yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlığa uğratmaksızın verecek olan Allah'ın takdiridir.

97) Karanın ıssız çöllerinde ve denizin karanlıklarında geceleyin onlarla yolunuzu rahat bulasınız diye sizin için yıldızları yaratan O'dur. Muhakkak biz varlığımıza ve birliğimize delalet eden ayet ve delilleri düşünebilen bir topluluk için şüphe ve tereddüte yer bırakmaksızın genişçe açıkladık...

98) Sizi tek bir nefisten, yani Adem'den meydana getiren O'dur. Sonra annelerinizin karnında bir yerleşme yeri bir de babalarınızın sulbelerinde veya ahiret gününe kadar kabirlerde emanet olarak bırakılma yeri vardır. Muhakkak biz varlığımıza ve birliğimize delalet eden ayet ve delilleri sırları ve incelikleri anlayıp kavrayabilen bir topluluk için şüphe ve tereddüte yer bırakmaksızın genişçe açıkladık.

99) Gökteki bulutlardan su, yağmur indiren de O'dur. Biz bununla size faydalı olmak üzere her türlü bitkiyi, meyveleri, ürünleri, sebzeleri, otları ve ağaçları çıkardık. O bitkilerden bir yeşillik çıkardık. O yeşillikten de buğday, arpa, pirinç, mısır başakları gibi birbiri üzerine binmiş taneler çıkardık. Hurma tomurcundan yere sarkmış, toplanması kolay salkımlar çıkardık. O yağmur suyuyla görünüşte birbirine benzeyen, fakat tatları farklı olan üzüm bağları, zeytin ve nar bahçeleri bitirdik. Ey insanlar! Bu meyvelerin çıkmaya başlamasından olgunlaşmasına kadar nasıl yetiştiğine, renklerinin, kokularının, küçüklük ve büyüklüklerinin nasıl değiştiğine ibret ve basiret gözüyle bir bakın. Meyvelerin ilk hallerini bir düşünün. Bu halde onların bazıları acı, bazıları ise ekşidir. Bunların hiç bir şeyinden faydalanılmaz. Sonra yetişip olgunlaştığında tatlı, güzel, faydalı ve yenmesi kolay bir hale gelir. Her şeye gücü yeten ve her şeyi yaratan Yüce Allah noksan sıfatlardan uzaktır. Şüphesiz cinsleri, şekilleri ve renkleri farklı olarak bu meyvelerin ve ekinlerin yaratılmasında, Allah'ın varlığına ve birliğine iman eden bir toplum için ayet ve deliller vardır.

100) Müşrikler cinleri Allah'a ortak koşular, putlara ibadet hususunda onlara itaat ettiler, şeytana uydular; halbuki cinleri de, her şeyi de Allah'ın yarattığını çok iyi bilmekteydiler. Durum böyleyken cinleri Allah'a nasıl ortak koşuyorlar! Bu son derece cahilliktir. Bir de bilgisizce, cahilce Allah'a iftira ederek "Yahudiler, Uzeyir Allah'ın oğludur; Hristiyanlar İsa Allah'ın oğludur; Müşrikler, Melekler Allah'ın kızlarıdır." diyerek Allah'a oğullar ve kızlar uydurdular, nisbet ettiler. Allah ise zalim, müşrik ve kâfirlerin hiç bir delile dayanmaksızın kendi nefsi hakkındaki nitelemelerinden münezzehtir, uzak ve yücedir.

101) Yedi gökleri, yedi yerleri ve içerisindekileri hiç bir örneğe ihtiyaç duymaksızın yaratan Allah'dır. O'nun bir eşi yokken nasıl çocuğu olabilir?! Allah bu tür şeylerden münezzehtir. Allah, zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birdir. O'nun eşi, ortağı, dengi, benzeri yoktur. Allah, kemal sıfatlara sahiptir. Bu sıfatlar, mahlukatın sıfatlarına benzemez. Her şeyi yaratan O'dur. Tüm mahlukat O'nun kuludur. İsteyerek istemeyerek O'na boyun eğmiştir. O'nun hiç bir şeye ihtiyacı yoktur. Herşey O'na muhtaçtır. Şüphesiz O, gizli açık herşeyi hakkıyla bilen ve ahiret günü herkesi dünyada iken yapmış oldukları şeylerden dolayı hesaba çekecektir. Bu yüzden aklınızı başınıza alın, iman edip salih amel işleyin.

	(102)
(103)	
	(104)
(105)	
	(106)
(107)	
	(108)
	(109)
(110)	

102) İşte sizin Rabbiniz olan Allah! O'ndan başka ilah yoktur. Her şeyin yaratıcısıdır. O halde yalnız O'na ibadet edin. Şüphesiz O herşeye vekildir.

103) Gözler O'nu idrak edemez. O, ise bütün gözleri idrak eder. Şüphesiz O Latif'tir, Habir'dir.

104) Muhakkak ki size Rabbinizden basiretler gelmiş-tir. Artık kim görürse kendi lehine kim de görmezse kendi aleyhinedir. Ben üzerinize bir koruyucu değilim.

105) İşte biz ayetleri böylece çeşitli biçimlerde açıklıyoruz ki onlar: "Sen okumuşsun" desinler ve biz de bilen bir topluluğa onu apaçık gösterelim.

106) Rabbinden sana vahyedilene uy. O'ndan başka ilah yoktur. Müşriklerden de yüz çevir!

107) Allah dileyeydi onlar şirk koşmazlardı. Biz seni onlar üzerine bir gözetleyici kılmadık; sen onlar üzeri-ne bi vekil de değilsin.

108) Onların Allah'tan başka yalvardıklarına sövmeyin ki onlar da bilgisizce haddi aşarak Allah'a söverler. İşte biz her ümmete yaptıklarını böyle süsledik. Sonra nihayet onların dönüşleri yalnız Rabblerinedir. O yapmakta oldukları şeyleri onlara haber verecektir.

109) Kendilerine bir ayet gelse mutlaka ona iman edeceklerine dair kuvvetlice Allah adına yemin ettiler. De ki: "Ayetler ancak Allah katındandır ki onlara geldiği zaman da kesinlikle iman etmeyeceklerinin farkında değil misiniz?"

110) Biz onların kalplerini ve gözlerini ilkinde iman etmedikleri gibi tersine çeviririz de onları azgınlıkları içinde kör ve şaşkın bırakırız.

102) İşte sizin Rabbiniz, yaratıcınız, sahibiniz ve işleriniz yürüten Allah! O'ndan başka ibadete layık ilah yoktur. O her şeyin yaratıcısıdır. O halde yalnız O'na ibadet edin. O'na hiç bir şeyi şirk koşmayın. O'ndan başka ibadet edilen tüm sahte ilah ve tağutları reddedin. Şüphesiz O herşeye vekildir, her şeyi koruyan ve idare edendir. O halde işlerinizi Allah'a havale edin. İbadet ederek O'na yaklaşmaya çalışın.

103) Gözler Yüce Allah'ın azamet ve celalini mahiyetiyle idrak edemez, O'nu göremez ve O'nu kuşatamaz. O, ise bütün gözleri idrak eder, görür ve kuşatır. Çünkü Yüce Allah'ın ilmi, gizli olanları bile kuşatır. Şüphesiz O, kullarına lütuf ile muamele eden ve onların yararına olan şeyleri bilendir, gizli açık her şeyden haberdardır. Ahiret gününde herkese dünyada iken hayır şer tüm yaptıklarının karşılığını eksikliğe uğratmaksızın verecektir.

İbn Kesir diyor ki: "Aişe (r.a.) bu ayeti delil getirerek, Allah'ın ahirette görüleceğini, dünyada ise görülemeyeceğini savunmuştur."

104) Muhakkak ki size Rabbinizden basiretler, kendisiyle hidayeti dalâletten ve hakkı batıldan ayıracağınız hüccet ve delilleri içeren Kur'an gelmiştir. Artık kim hakkı görür ve ona iman edip salih amel işlerse kendi lehine kim de hakkı görmezlikten gelip onu inkâr ederse kendi aleyhinedir. Ben sizin üzerinize bir gözetleyici ve koruyucu değilim. Ben sadece bir uyarıcıyım. Üzerinizde koruyucu olan Allah'tır.

105) Ey Muhammed! İşte biz ayetleri böylece çeşitli biçimlerde açıklıyoruz ki müşrikler: "Kitaplarda okudun, ders aldın, müzakere ettin ve bu Kur'an'ı getirdin." diyerek risaletini inkâr etsinler ve biz de hakkı bilen bir topluluğa Kur'an'ı apaçık izah edelim ki ibret alsınlar.

106) Ey Muhammed! Rabbinden sana vahyedilen Kur'an'a uy. Kalbini ve zihnini onlarla meşgul etme. Bilakis Allah'a ibadetle meşgul ol. O'ndan başka ibadete layık ilah yoktur. Müşriklerden de yüz çevir! Onlarla oturup kalkma, onların görüşlerine iltifat etme.

107) Allah onların hidayete ermelerini dileyeydi onlara bunu nasip ederdi de onlar Allah'a şirk koşmazlardı. Fakat Allah ne dilerse onu yapar. Allah kimseye imanı ve şirki zorlamaz. Herkese cüz'i irade vermiştir. Hayrı emretmiş, şerri yasaklamıştır. Hayra rızası vardır, şerre rızası yoktur. Hidayeti hakedene verir. Allah, kâfirin küfrünü dilemiştir, fakat buna rızası yoktur. Kul, kendi iradesiyle küfrü seçtiği için Allah onu küfre sokmuştur. Bunun için de onu sorumlu tutmuştur. Allah adildir, kimseye zulmetmez. Allah yaptığından sorumlu tutulmaz; onlar ise sorguya çekileceklerdir. Yaptıklarının karşılığını vermen için biz seni onların amellerini gözetleyici kılmadık; sen onların maişetlerine ve işlerine vekil de değilsin. Sen zorlayıcı değilsin. Sen ancak bir uyarıcısın.

108) Ey Allah'ın razı olduğu ve istediği şekilde iman edip salih amel işleyenler! Müşriklerin Allah'tan başka yalvardıkları, dua ettikleri, sığındıkları putlarına ve ilahlarına sövmeyin ki onlar da bilgisizce haddi aşarak Allah'a sövmesinler. İşte onlara amellerini güzel gösterdiğimiz gibi biz her ümmete yaptıklarını güzel bir şekilde süsledik. İtaat edenlere itaatlarını, inkâr edenlere de inkârlarını güzel gösterdik. Sonra nihayet onların dönüşleri yalnız Rabblerinedir. Allah ahiret gününde dünyada iken yapmakta oldukları şeyleri onlara haber verecek ve onlara yaptıklarının karşılığını eksiksiz verecektir.

109) Mekke kâfirleri kendilerine istedikleri türden bir ayet, mucize, delil gelse mutlaka Kur'an'a iman edeceklerine dair kuvvetlice Allah adına yemin ettiler. Ey Muhammed! Onlara de ki: "Ayetler, deliller, mucizeler ancak Allah katındandır, onları getirebilecek olan ben değil, ancak Allah'tır. Ey iman edenler! Müşriklere meyletmeyin onlar samimi değildir. Onlara istedikleri mucizeler gelse bile kesinlikle iman etmeyeceklerinin farkında değil misiniz? Uyanık olun!"

110) Şirk ve küfürlerindeki ısrarları sebebiyle, Biz onların kalplerini ve gözlerini inen Kur'an'a ilk defa iman etmedikleri gibi tersine çeviririz de onları azgınlıkları içinde kör ve şaşkın, şeytan çarpmış ve mütereddit bir halde dalâletleri içerisinde bırakırız. Hidayet yalnızca Allah'ın elindedir. Allah kime hidayet dilerse onun kalbini hidayete çevirir; kimin de bedbaht olmasını isterse, onun da kalbini o tarafa çevirir. Allah adildir, kimseye zulmetmez. Hidayeti hakeden kimseyi hidayete erdirir. Sapıklığı tercih eden de saptırır.